

Van	Adviesraad Sociaal Domein
Aan	College van burgemeester en wethouders
Onderwerp	De mening van de inwoners van Oosterhout over de visie sociaal domein en de nota welzijn en nota dagbesteding
Behandeld door	Adviesraad sociaal domein
Datum	10 maart 2021

Inhoudsopgave

1. Samenvatting.....	1
1.1 Inleiding	1
1.2 Focusgroepen/ Verdiepende gesprekken	2
1.3 Gespreksthema's	2
1.4 Uitkomst van de gesprekken	2
2. Evaluatie en advies	4
2.1 Evaluatie	4
2.2 Advies	4
3. Aanleiding en opzet van de notitie.....	7
4. Startgesprek en startdocument	7
4.1 De vragen van het college	7
4.2 Participatietraject	8
5. De gesprekken met inwoners.....	9
6. Uitkomst van de gesprekken	9
6.1 Thema 1: het leven van onze inwoners fijner maken	9
6.2 Thema 2: Als we elkaar kennen wordt het makkelijker om elkaar te helpen.....	12
6.3 Thema 3: Voorkomen dat problemen ontstaan of groter en complexer worden, bijv door gebruik te maken van vrij toegankelijke voorzieningen.....	14
6.4 Thema 4: Verminderen van de druk op door de gemeente betaalde hulp en zorg.....	15
Bijlage 1: Verslagen Thema 1	18
Bijlage 2: Verslagen Thema 2	35
Bijlage 3: Verslagen Thema 3	48
Bijlage 4: Verslagen Thema 4	57

1. Samenvatting

1.1 Inleiding

Voor u ligt een advies van de adviesraad sociaal domein Oosterhout. Het advies betreft de mening van de inwoners van Oosterhout over de Visie sociaal domein, het Beleidskader Welzijn en de Beleidsnota Toekomst dagbesteding en begeleiding.

In mei 2020 heeft het college twee vragen gesteld aan de adviesraad.

1. Willen jullie advies geven op onze concept vragenlijst over de visie sociaal domein en welzijn vanuit het perspectief van de inwoners?
2. Willen jullie door middel van focusgroepen/verdiepende gesprekken met inwoners op de deelgebieden jeugd, wet maatschappelijke ondersteuning (later: wmo) en participatiewet (later p.wet) ophalen welke accenten, prioriteiten en verdieping volgens inwoners op basis van de visie wenselijk zijn?

De eerste vraag aan de adviesraad is afgerond in juni 2020. De gemeente heeft de vragenlijst verzonden naar het gemeentelijke digipanel en zorgorganisaties in Oosterhout. Ook is de

vragenlijst gepubliceerd in weekblad Oosterhout. De Adviesraad heeft de vragenlijst verzonden naar haar klankbordgroep. Dit advies betreft vraag 2 van de gemeente.

In het eerste hoofdstuk staat de samenvatting; een verkorte weergave van het doorlopen proces en de gesprekken met inwoners. Hoofdstuk 2 bevat de evaluatie van de gesprekken en het advies van de adviesraad aan het college. In hoofdstuk 3 staat de aanleiding van deze notitie. Het 4^e hoofdstuk bevat de vragen van het college en het participatietraject. In hoofdstuk 5 staat hoe de gesprekken zijn voorbereid en gevoerd. Het 6^e hoofdstuk bevat een uitgebreide weergave van de gesprekken. De bijlagen bevatten de verslagen per bijeenkomst.

1.2 Focusgroepen/ Verdiepende gesprekken

In januari en februari 2021 voerden wij gesprekken met 100 gesprekspartners, in totaal 52 personen. De gesprekspartners zijn te verdelen in onderstaande groepen:

- respondenten van de enquête die hun medewerking aan de gesprekken hebben toegezegd;
- leden van de klankbordgroep van de adviesraad;
- zorginstellingen in Oosterhout;
- buurt- en wijkverenigingen uit Oosterhout;
- inwoners die zich meldden na een oproep op social media of het weekblad Oosterhout.

1.3 Gespreksthema's

In de visie sociaal domein beschrijft de gemeente in hoofdstuk 4 de doelen die ze wil bereiken in het sociaal domein. Vervolgens schrijft de gemeente in het 5e hoofdstuk wat ze wil doen om de genoemde doelen te bereiken.

De gemeente wil het volgende doen:

1. Het leven van onze inwoners fijner maken;
2. Als we elkaar kennen wordt het makkelijker om elkaar te helpen;
3. Voorkomen dat problemen ontstaan of groter en complexer worden, bv door gebruik te maken van vrij toegankelijke voorzieningen;
4. Verminderen van de druk op de door de gemeente betaalde hulp

1.4 Uitkomst van de gesprekken

Thema 1: het leven van onze inwoners fijner maken

- De gemeente moet blijven investeren in werk voor haar burgers, zeker voor de jongeren. Jongens met een migratieachtergrond staan met 2 stappen achter. Ouders met een migratieachtergrond hebben hulp nodig bij de schoolkeuze.
- Banenmarkten zijn belangrijk, maar blijf volgen wat het resultaat is. Lukt het iemand niet om te werken, dan moet de gemeente zorgen voor een nuttige dag invulling.
- In de dorpen is meer sociale cohesie dan in de wijken van Oosterhout. Kleinschaligheid kan helpen, daarom zorg voor veel kleinschalige activiteitencentra.
- Mantelzorgers, ook jongere mantelzorgers, zijn vaak overbelast. De gemeente moet mantelzorgers ondersteunen. Heb daarnaast oog voor mogelijke 'vraagangst': zie het grote aanbod helpers en de relatief kleine vraag.
- Zorg ervoor dat ook jeugdige inwoners een woning vinden in Oosterhout, door starterswoningen met betaalbare huur of koop te bouwen. Zorg ook voor meer diversiteit aan woningen, tiny houses, woongroepen, mantelzorgwoningen.

- Zorg voor het kunnen doorstromen van ouderen in grote huizen naar kleinere en gezinnen naar grotere. Neem als gemeente de regie voor het verplichtstellen van projectontwikkelaars om in elk project een (groter) quotum aan sociale huurwoningen te bouwen.

Thema 2: Als we elkaar kennen wordt het makkelijker om elkaar te helpen

- Wijkmakelaar en de taakstelling zijn onbekend. Maak de wijkmakelaar beter zichtbaar en herkenbaar bij de inwoners. De wijkmakelaar moet een verbinder zijn die kennismaat met (nieuwe) bewoners en inwoners betreft bij activiteiten.
- In Oosterhout zijn 3 wijkmakelaars voor de wijken en dorpen. Dat maakt het werkgebied van de wijkmakelaar wel heel groot. De vraag is of 3 wijkmakelaars voor Oosterhout voldoende is.
- Het zou goed zijn als in elke straat een vertegenwoordiger van de wijkraad woont. Dan is er een netwerk en ontstaat er verbinding. De wijkmakelaar kan dit stimuleren.
- De maatschappij is verhard. Het is goed dat er plaatselijke initiatieven ontstaan, die bekend zijn bij de gemeente en bekendheid krijgen via allerlei kanalen. Initiatieven moeten van twee kanten komen. Gemeente moet ook een initiërende rol spelen.
- Gemeentehuis in Arendshof 2 zou een sterke verbetering zijn en ook toegankelijker. In het gemeentehuis een inwonersplein maken als 'ontmoetingsruimte', dan is uitwisseling van vraag en aanbod wellicht mogelijk.
- Meer buurtgerichte initiatieven faciliteren, hierin kunnen gemeente, Thuisvester en Surplus samen een rol spelen. Het moet vooral laagdrempelig worden aangeboden.
- Zorg voor kleinschalige ontmoetingsruimten bv in appartementencomplexen. Sommige ontmoetingsruimten zijn alleen voor bewoners van deze appartementen

Thema 3: Voorkomen dat problemen ontstaan of groter en complexer worden, bijv. door gebruik te maken van vrij toegankelijke voorzieningen.

- Het is verstandig als de gemeente zoveel mogelijk preventief te werk gaat. De wijkmakelaar kan een positief effect hebben door tijdig in te spelen op problemen. Zijn/ haar werkgebied lijkt te groot om werkelijk effectief te kunnen zijn.
- Er is bereidheid om hulp aan burens of naasten te geven, als die eenvoudig is en binnen een te overziende periode. Bij meer intensieve of persoonlijke hulp is een soort burenhulp geen optie. Een voorwaarde voor het bieden van burenhulp is dat we elkaar kennen. De gemeente moet zorgen voor laagdrempelige ontmoetingsplaatsen in de buurt.
- Van verplichting bij het verlenen van hulp kan nooit sprake zijn. Niet iedereen is geschikt en het voelt niet prettig om 'geholpen te worden' door iemand die hiertoe verplicht is.
- In de kerkdorpen zijn bewoners actiever als het gaat om elkaar helpen dan elders in de gemeente.

Thema 4: Verminderen van de druk op door de gemeente betaalde hulp en zorg.

- Gemeente zou in contacten met andere organisaties zoals woningbouwcorporaties, zorgverzekeraars, energieleveranciers of huisartsen, al na korte tijd geïnformeerd moeten worden over een betaalachterstand. Processen bij schuldproblemen verkorten is van belang om de schulden niet nog meer te laten oplopen. Op termijn leidt dat tot besparingen in de zorg.

- Aan de voorkant voorkomen dat een zorgvraag ontstaat en meer aandacht en tijd besteden aan preventie in plaats van wachten tot men hulp nodig heeft. Dit voorkomt op termijn hogere en duurdere zorg. Met betrekking tot huishoudelijke hulp: een formule bedenken om een naar draagkracht eigen bijdrage te vragen aan inwoners die hulp nodig hebben.
- De betrokkenheid met de directe omgeving neemt af, mede door het drukke leven. Niet iedereen heeft een kring om zich heen om hulp te vragen, en er is sprake van vraagangst.
- De gemeente kan meer informatie geven over waar de mantelzorger met zijn/haar vragen terecht kan. Veel van wat er mogelijk is, is niet bekend bij inwoners.

2. Evaluatie en advies

Dit hoofdstuk bevat de evaluatie van de gesprekken en ons advies voor het college.

2.1 Evaluatie

De inwoners die zich aanmeldden voor de gesprekken zijn geen doorsnede van de Oosterhoutse inwoners. Onze gesprekspartners zijn waarschijnlijk meer dan gemiddeld betrokken bij de samenleving. Mogelijk zijn ze daardoor ook beter geïnformeerd over de participatiesamenleving. Wellicht daardoor ook positiever over de inzet van sociale netwerken en de sociale veerkracht van Oosterhouters. Veel van de deelnemers spraken mede namens hun achterban, waaruit geconcludeerd kan worden dat meerdere inwoners van Oosterhout de inhoud van dit document onderschrijven.

De gesprekspartners waren zeer betrokken bij Oosterhout en haar inwoners. Wat opvalt is dat vrijwel alle deelnemers het nut inzien van preventie van zorg. Preventie: het voorkomen dat (grote) zorgvragen ontstaan maakt dat inwoners een fijner leven hebben en is daardoor in ieders belang. Ook in dat van de gemeente, die bij preventie minder zorgkosten maakt.

2.2 Advies

Naar aanleiding van de gesprekken komen wij tot de volgende adviezen:

De gemeente mag zich niet teveel terugtrekken

Onze gespreksdeelnemers zijn gemiddeld positief over hun stad en de inzet van medemensen. Ze kijken positief naar de mogelijkheden om anderen te helpen, al vinden ze dat professionele zorg en ondersteuning altijd nodig zullen zijn. Ook zijn ze bevreesd voor de groep mensen met 'vraagangst'. De gemeente mag zich niet teveel terugtrekken uit het sociale domein. Als de gemeente dat wel doet zou de eenzaamheid wel eens kunnen toenemen met extra zorgkosten op termijn.

Vergroot de sociale cohesie door te denken in buurten in plaats van in wijken

Opvallend is dat heel veel deelnemers van mening zijn dat de sociale cohesie in de dorpen groter is dan in de wijken in Oosterhout. Het zou goed zijn om in Oosterhout niet te denken in wijken, maar in buurten. Dat is kleinschaliger en makkelijker om elkaar te leren kennen. De gemeente heeft een belangrijke rol om de sociale cohesie in de buurten op gang te brengen, door middel van het faciliteren van die activiteiten die daarop gericht zijn. Breng in kaart wat er allemaal al gebeurt in diverse wijken. Waar het heel goed gaat kunnen die voorbeelden en werkwijzen wellicht benut worden om deze ook ergens anders in te zetten.

Goed vindbare informatie bij de gemeente is noodzakelijk

Alle benodigde informatie die een inwoner nodig heeft is in principe wel beschikbaar, maar verspreid over verschillende plekken. Zoals op de website, in een folder, bij een activiteiten-centrum, een zorginstelling of elders en daardoor niet voor iedereen vindbaar. Juist wanneer de gemeente wil insteken op het voorkomen van zorgvragen is het van belang dat informatie makkelijk en overzichtelijk vindbaar is. Nu is het vaak zo dat iemand toevallig hoort van een initiatief of activiteit. De versnippering van informatie leidde tot de suggestie van meerdere gesprekspartners; het inrichten van een informatieplein in het gemeentehuis. Daar is alle informatie van de gemeente en zorgaanbieders te vinden. Op het informatieplein is een bemand aanspreekpunt voor vragen van inwoners. Ook kunnen vraag en aanbod elkaar daar ontmoeten. Bovendien is het op het informatieplein gezellig om een kopje koffie te drinken of een babbeltje te maken. Het nieuwe gemeentehuis in Arendshof 2 zou daar een ideale locatie voor zijn.

Zorg voor meer en kleinschalige ontmoetingsruimten

Verschillende van onze gesprekspartners zijn actief in een wijk- of buurtvereniging. Zij missen een plek van ontmoeting voor de wijk- of buurtvereniging, maar ook zeker voor de inwoners van de wijk of buurt. Een plek van ontmoeting om een kopje koffie te drinken, een potje te biljarten, Nederlands te leren voor mensen met een niet Nederlandse achtergrond, waar ruilhandel mogelijk is enz. Kortom, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Denk dan ook aan een ontmoetingsruimte in een appartementencomplex of een ruimte in een school. Sommige daarvan zijn alleen beschikbaar voor de bewoners van het appartementencomplex. Mogelijk valt er over te praten bij de eigenaar(s) om de ruimte ook open te stellen voor bewoners uit de omgeving.

Maak de wijkmakelaar zichtbaar en herkenbaar

De wijkmakelaar is sinds kort actief in Oosterhout. Wat ons opviel is dat de wijkmakelaar geen bekendheid heeft bij de meeste inwoners. Na uitleg vonden alle gespreksdeelnemers dat een wijkmakelaar zeker een positief effect kan hebben op het tijdig signaleren van problemen. Tegelijkertijd is het werkgebied van een wijkmakelaar wel heel groot. Het betreft al gauw een kleine twintigduizend inwoners per wijkmakelaar.

Toch zien de gespreksdeelnemers kansen en mogelijkheden. Met name het opzetten en benutten van netwerken biedt inwoners de mogelijkheid om in samenspraak met de wijkmakelaar zich in te zetten voor burens die tijdelijk extra hulp en of zorg nodig hebben. Dan snijdt het mes aan twee kanten: er ontstaan korte lijnen van wijkbewoners richting de wijkmakelaar en de wijkmakelaar krijgt zicht op wat er speelt in de wijk. Daarom: maak de wijkmakelaar bekend in de wijken en denk na of 3 wijkmakelaars voor Oosterhout wel voldoende is. En ga niet evalueren voordat de wijkmakelaar zich echt heeft kunnen bewijzen.

Investeer in de mantelzorger en zorg dat deze niet overbelast raakt

De mantelzorger is van groot belang voor de hulpvragers maar ook voor de gemeente om de zorg betaalbaar te houden. Investeer als gemeente in de mantelzorger en bewaak zijn of haar draagkracht.

De gemeente moet haar best doen om zowel de mantelzorger als de hulpvrager in beeld te krijgen. Pas dan kan de gemeente echt ervoor zorgen dat de mantelzorger niet overbelast raakt. Zoals eerder opgemerkt is informatie versnipperd. De mantelzorger is daardoor niet

bekend met de mogelijkheden die de gemeente biedt om de mantelzorger te ontlasten. Ook kleinschalige buurtcentra kunnen voor de mantelzorger van belang zijn. Als de zorgvrager dicht in de omgeving een activiteit heeft, ontlast dit de mantelzorger. Heb als gemeente vooral ook aandacht voor de jonge mantelzorger.

Zorg voor betaalbare woningen voor jong en oud

De gemeente moet zorgen voor een divers woningaanbod. Kleinere en goedkopere woningen voor jongeren en starters. Maar ook kleinere en betaalbare woningen voor ouderen. Dat biedt voor ouderen een oplossing die soms ongewild in een te grote (koop)woning wonen, maar niet kunnen/willen doorstromen vanwege hogere woonlasten. Denk ook op stedenbouwkundig gebied vanuit kleinschaligheid en diversiteit om de verbinding van de burgers te vergroten.

Buurtnetwerken faciliteren

In Oosterhout is een groot aantal buurtverenigingen en buurtnetwerken actief. De gemeente zou meer aandacht kunnen besteden aan de buurtverenigingen en het initiatief moeten nemen om deze buurtverenigingen met elkaar in contact te brengen. Zo kan men leren van elkaar en informatie uitwisselen over succesvolle activiteiten in een wijk of dorp.

Ook door te zorgen voor kleinere ontmoetingsruimten in de buurt van de bewoners kan de gemeente bijdragen aan het verbinden van haar bewoners.

Begeleiden naar werk.

De gemeente is verantwoordelijk voor de participatiewet en daarmee voor het helpen van inwoners om aan werk te komen. De gemeente kan niet bewerkstelligen dat iemand zonder of met andere naamgegevens kan solliciteren. Wel kan de gemeente zich inspannen om jongeren met een niet Nederlandse achternaam een eerlijke kans te geven om aan werk te komen. Hoe? Ga met deze jongeren, maar ook werkgevers in gesprek en hoor waar ze tegenaan lopen.

De banenmarkten zijn een initiatief van de gemeente en ondernemers. Werkzoekende bezoekers van een banenmarkt zijn dolend op een banenmarkt. Een buddy of coach (bv een vrijwilliger) om te helpen het gesprek aan te gaan met bedrijven op de banenmarkt kan voor werkzoekenden het verschil maken. Ook als via een banenmarkt iemand aan werk wordt geholpen blijf dan volgen wat het resultaat is.

Namens de adviesraad sociaal domein Oosterhout

Leny van der Ende – van Adrichem
voorzitter

3. Aanleiding en opzet van de notitie

Aanleiding

Vanaf 2015 zijn de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), de jeugdzorg en de participatie wet onder verantwoordelijkheid van de gemeente. Tot op heden heeft de gemeente zelf geen beleidsvisie geschreven over de onderwerpen in het sociaal domein. In 2020 is hiermee een begin gemaakt. In oktober 2020 zijn het Beleidskader Welzijn en de Beleidsnota Toekomst dagbesteding en begeleiding door de gemeenteraad vastgesteld. De visie sociaal domein is het overkoepelende visiedocument waarin de gemeente het gehele sociaal domein beschrijft.

In de visie sociaal domein schrijft de gemeente in hoofdstuk 4: *‘Verbondenheid en samenredzaamheid zijn geen nieuwe waarden binnen het sociaal domein. Met de verschuiving van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving verwachten we al jaren van mensen dat zij in toenemende mate zorgen voor elkaar (visie sociaal domein; pag 15).*

Nu wil de gemeente weten hoe de inwoners denken over hun eigen inzet in het sociale domein van de toekomst. Dit is de reden dat de adviesraad is gevraagd om met de inwoners in gesprek te gaan over de Visie Sociaal Domein, het Beleidskader Welzijn en de Beleidsnota Toekomst dagbesteding en begeleiding.

4. Startgesprek en startdocument

Voorafgaand aan de adviesvraag is veelvuldig contact geweest tussen de adviesraad en de beleidsmedewerkers van de gemeente. Vanwege de coronamaatregelen heeft geen fysiek startgesprek plaatsgevonden.

De concepten van de Visie Sociaal Domein, het Beleidskader Welzijn en de Beleidsnota Toekomst dagbesteding en begeleiding zijn samen het startdocument voor dit adviestraject.

4.1 De vragen van het college

De vraag van de gemeente is ons gesteld in mei 2020. De vraag bestaat uit twee delen.

1. Willen jullie advies geven op onze concept vragenlijst over de visie sociaal domein en welzijn vanuit het perspectief van inwoners?

Denk aan formulering vragen, kanalen en bereiken doelgroepen. Op basis van ons gesprek heb ik de planning aangepast. Wij willen de concept vragenlijst 9 juni met de gemeenteraad delen. Daarna in juni uitzetten en in juli resultaten verwerken. De verantwoordelijkheid voor en het uitzetten van de vragenlijst en de inzet van het gemeentelijke digipanel liggen bij ons. Deze vraag aan de adviesraad is afgerond in juni 2020.

2. Willen jullie door middel van focusgroepen/verdiepende gesprekken met inwoners op de deelgebieden jeugd, wmo en p-wet ophalen welke accenten, prioriteiten en verdieping volgens inwoners op basis van de visie wenselijk zijn?

De input kan door ons worden verwerkt in de uitvoeringsplan(nen) die volgen uit de visie.

Het was de bedoeling om in mei 2020 de gesprekken met inwoners te doen nadat de gemeenteraad de Visie Sociaal Domein had vastgesteld. In november 2020 hebben college en ambtenaren besloten de uitkomsten van de gesprekken aan de gemeenteraad aan te bieden samen met de Visie Sociaal Domein. De adviesraad is gevraagd de gesprekken te voeren in

januari en februari 2021 en uiterlijk begin maart de uitkomsten van de gesprekken te delen met de gemeente.

4.2 Participatietraject

Het participatietraject van vraag 1 is de enquête die door de gemeente is uitgezet in juni 2020. De gemeente heeft het gemeentelijke digipanel de vragenlijst toegestuurd en een oproep gedaan in weekblad Oosterhout. Daarnaast zijn zorgorganisaties en partners gevraagd de vragenlijst te delen. De adviesraad heeft de vragenlijst uitgezet bij de klankbordgroep van de adviesraad.

De vragenlijst is beantwoord door 502 respondenten. Daarvan hebben 100 respondenten toegezegd mee te werken aan de gesprekken over het sociaal domein als de adviesraad deze organiseert.

Door de adviesraad zijn de volgende groepen uitgenodigd om mee te praten over de gesprekken in het sociaal domein:

- Respondenten van de enquête die hun medewerking aan de gesprekken hebben toegezegd (100);
- Leden van de klankbordgroep van de adviesraad (165);
- Zorginstellingen, ouderenplatform, sociale organisaties en scholen in Oosterhout (32);
- Buurt- en wijkverenigingen/ dorpsraden (19);
- Inwoners die zich meldden na een oproep op social media of het weekblad Oosterhout.

Geïnteresseerde inwoners konden zich aanmelden voor één of meerdere gesprekken. In totaal hebben 100 gesprekspartners deelgenomen aan de gesprekken. Dit betreft 52 personen, waarvan meerdere personen 2 of meer bijeenkomsten hebben meegepraat over het sociaal domein.

	gesprekken	personen
partners	32	16
focusgroep	26	15
klankbordgroep	20	9
buurtvereniging	12	5
anders	7	4
fysieke bijeenkomst	3	3
totalen	100	52

Tabel 1: aantal gespreksdeelnemers en aantal personen dat meepraatte over het sociaal domein

In tabel 1 staat dat 32 gespreksdeelnemers 'partners' zijn. Dit zijn vertegenwoordigers van diverse zorginstellingen, belangenbehartigers en dergelijke. De 26 deelnemers van de focusgroep uit tabel 1

zijn lid van het gemeentelijke digipanel. Deze inwoners vulden in juni 2020 de enquête in over het sociaal domein. De overige deelnemers zijn 20 gespreksdeelnemers van de klankbordgroep van de adviesraad. Daarnaast hebben ook nog leden van buurtverenigingen en dorpsraden meegesproken. 10 Gespreksdeelnemers (anders en fysiek) hebben zich aangemeld na een oproep in het Weekblad of op de facebookpagina van de adviesraad.

5. De gesprekken met inwoners

Van 18 januari tot en met 11 februari 2021 hebben de gesprekken plaatsgevonden. Vanwege de coronamaatregelen zijn 20 digitale bijeenkomsten georganiseerd via MS Teams. Op 11 februari is een fysieke bijeenkomst georganiseerd in activiteitencentrum de Slotjes.

In de Visie Sociaal Domein heeft de gemeente in hoofdstuk 4 omschreven wat ze belangrijk vindt in het sociaal domein. In hoofdstuk 5 staat wat de gemeente wil doen om het doel, wat de gemeente belangrijk vindt en omschrijft in hoofdstuk 4, te bereiken. Het betreft de volgende thema's:

1. het leven van onze inwoners fijner maken (het vergroten van welzijn en welbevinden van inwoners, pag 17, visie sd);
2. als we elkaar kennen wordt het makkelijker om elkaar te helpen (het verrijken en versterken van de sociale basis, pag 17, visie sd);
3. voorkomen dat problemen ontstaan of groter en complexer worden, bv door gebruik te maken van vrij toegankelijke voorzieningen (preventie in de vorm van vrij toegankelijke vormen van ondersteuning en hulp, zodat zo veel mogelijk wordt voorkomen dat problemen ontstaan of groter en complexer worden, pag 17, visie sd);
4. verminderen van de druk op de door de gemeente betaalde hulp en zorg (het verminderen van de druk op de niet-vrij toegankelijke voorzieningen, pag 17, visie sd).

Dit zijn de thema's die wij als uitgangspunt hebben genomen voor het voeren van de gesprekken met de inwoners. Per thema zijn 3 stellingen uitgewerkt en aan de hand van deze stellingen is de discussie met inwoners gevoerd. De stellingen zijn vooraf voorgelegd aan de gemeente. Voor ieder thema is een korte power point presentatie gemaakt met uitleg over wat het sociaal domein is, wat de gemeente wil bereiken en wat de gemeente wil doen. In de PowerPointpresentatie en ook in de uitnodigingen zijn de 4 thema's in eenvoudig Nederlands beschreven. De stellingen zijn gemaakt aan de hand van herkenbare voorbeelden.

In het volgende hoofdstuk staan de gesprekken met de inwoners nader uitgewerkt. In de bijlagen staat een overzicht van alle gespreksverslagen.

6. Uitkomst van de gesprekken

De gesprekken zijn uitgewerkt per thema. In het onderstaande staan per thema de belangrijkste weergaven van de gesprekken. De bijlage bevat alle gemaakte opmerkingen van de deelnemers aan de gesprekken. Deze informatie is niet herleidbaar naar personen of instellingen.

6.1 Thema 1: het leven van onze inwoners fijner maken

(het vergroten van welzijn en welbevinden van inwoners, pag 17, visie sd)

Stelling 1:

De gemeente en Bart hebben met gezamenlijke inspanningen ervoor gezorgd dat Bart weer een baan heeft. Zijn leven is weer een stuk prettiger geworden.

- Werk is belangrijk in de samenleving, voor eigenwaarde, zelfstandigheid, en de sociale contacten. Belangrijk is dat gemeente moet blijven investeren in werk voor haar burgers, zeker voor de jongeren. Nu investeren betaalt zich later terug. Dit geldt ook voor mensen met een beperking.

- Jongeren met een niet Nederlandse achtergrond staan (bijna) altijd twee stappen achter. Dit betreft vooral jongens. Zij krijgen lager (vervolg) schooladvies, moeten veel meer solliciteren, maar worden nagenoeg niet uitgenodigd voor een gesprek. Meisjes hebben daar minder last van. Solliciteren zonder naamgegevens zou hier een pré zijn.
- Voor ouders die de maatschappij niet begrijpen is hulp (een vertaalslag naar de diverse opleidingen/studies) nodig bij het maken van de schoolkeuze van/voor hun kinderen. Het onderwijs moet haar rol pakken: de schoolkeuze beter uitleggen, wat betekenen de cijfers en perspectief laten zien.
- Op de banenmarkten, waar men in principe positief tegenover staat, moet maatwerk worden geleverd en moeten gesprekspartners aanwezig zijn, die zich kunnen verplaatsen in personen. Belangrijk is dat de langetermijnresultaten leidend zijn bij het bepalen van de doelstelling van de banenbeurzen.
- De medewerking van werkgevers vraagt om aandacht van de gemeente, die de banenmarkten faciliteert, maar het vinden en behouden van werk vindt plaats buiten haar invloedssfeer.
- Werkgevers nemen vaak voor een korte periode iemand in dienst. Het lijkt dan dat de resultaten van een banenmarkt zijn gehaald, maar op de lange termijn is dat niet zo.
- De gemeente faciliteert banenmarkten en het werkgeversservicepunt, maar moet op een meer dringende wijze (verlies van uitkering) bevorderen dat mensen in de bijstand een baan zoeken.
- De gemeente is in het kader van de participatiewet en het uitvoeren van de bijstandswet verantwoordelijk voor mensen zonder werk. Die verantwoordelijkheid is dus tweeledig: zorgen dat de mensen weer een baan krijgen en de mensen financieel ondersteunen. Daar waar invulling van een baan niet mogelijk is, is er noodzaak voor facilitering van dag invulling. Dit is een taak van de gemeente.

Stelling 2:

Ik heb een drukke baan, maar ik help toch mijn buurman die hulp nodig heeft. Want door hem te helpen word ik zelf ook blij.

- Er moeten meer kleinschalige activiteitencentra komen bij mensen in hun buurt, want hoe kleinschaliger, hoe beter mensen elkaar kennen/helpen. Het sluiten van de buurthuizen was een slechte zaak.
- Betrek jongeren meer in een Trainee-ship zoals 'Young' van Oosterhoutvoorelkaar. Er is veel druk op jongeren, studie, baantje e.d., maar hierin investeren levert uiteindelijk winst en begrip op tussen jong en oud.
- Mantelzorgers zijn vaak overbelast. Zij moeten worden ontlast voordat hun draaglast hun draagkracht overschrijdt. De gemeente kan hier ondersteunen door het stimuleren en faciliteren van vrijwilliger pools. Ook respijtzorg kan de mantelzorger ontlasten. Daarnaast moet er meer oog zijn voor de jonge mantelzorger. Hun netwerk (school/sport) heeft hier een taak wat betreft het bewaken van hun draagkracht.
- In sommige culturen is helpen vanzelfsprekend, maar het blijft (vaak) binnen die cultuur. Ook in onze dorpen helpt men elkaar meer dan in de stad. Het zou goed zijn als men in Oosterhout denkt in buurtschappen in plaats van in wijken. Kleinschaligheid geeft (meer)

mogelijkheden elkaar te leren kennen; zie het verschil tussen de kerkdorpen en Oosterhout. In Oosterhout doet men eerder een beroep op instanties dan in de kerkdorpen. Persoonlijk contact is belangrijk, er is minder vraagangst en men is meer alert naar elkaar.

- Ruilhandel is een mooi middel en er moeten meer (bij voorkeur kleine) community's voor ruilhandel komen. Kleinschaligheid zorgt voor verbinding; er is voorkeur voor een grote database, omdat er dan wat te kiezen valt bij een klus. "Oosterhoutvoorelkaar" en "automaatje" worden gezien als goede voorbeelden. Van de gemeente wordt verwacht hierin ondersteunend te zijn. De platforms (bijv.: budgetcoaches van Surplus) die vrijwilligers koppelen aan hulpvragers moeten meer bekendheid krijgen.
- De gemeente heeft zicht op mogelijke hulpvragers (PGB, uitkeringen) en moet actief doorverwijzen in navolging van Thuisvester, die dit goed oppakt door persoonlijke aandacht, en door de vinger aan de pols te houden. De gemeente zou meer outreachend kunnen werken door bijvoorbeeld een bezoek aan 80-jarigen en ouder met de vraag hoe het gaat en of er behoefte is aan.....
- Ouderenbonden in Oosterhout en ook in geheel Nederland zijn actief als het gaat om pensioenen, woningbouw, verkeer, wmo, enz maar stonden en staan geheel machteloos in tijden van de corona. De vijf ouderenbonden in Oosterhout en ook de koepels hebben hulp aangeboden aan de leden voor bezoeken, gesprekken, het doen van boodschappen, het bezorgen van puzzels, enz. Er is niet of nauwelijks op gereageerd. Er wordt wel veel gebruik gemaakt van kinderen en kleinkinderen. Het Ouderenplatform Oosterhout heeft KBO Brabant gevraagd een conferentie te beleggen om dit fenomeen te bespreken en te kijken wat er de volgende keer wel gedaan kan worden. (Werkgroepen sociale dienstverlening per bond en door het jaar heen veel meer aandacht voor ziekte, ongemak, service, ondersteuning.)

Stelling 3:

Salma is 18 jaar en schrijft zich nu al in bij Thuisvester, dan heeft ze misschien over 8 jaar een woning. De gemeente moet het bouwen voor lage inkomens verplichten bij projectontwikkelaars.

- Wonen is een basisvoorziening voor iedereen en moet passend zijn voor ieders beurs. De vrije markt heeft hierop grip gekregen, Amsterdam als voorbeeld. De woningmarkt is totaal overspannen. Er moet meer regie komen vanuit het rijk en de gemeente. De gemeente moet hierop een beleidsvisie ontwikkelen en druk op de overheid uitoefenen. Daarnaast moet de gemeente bij gronduitgifte een vinger in de pap hebben, en zelf niet zoveel willen verdienen aan bouwgrond, met als gevolg dat er alleen nog maar dure woningen of alleen maar hoogbouw gebouwd kan worden.
- In Oosterhout staan 2100 woningzoekenden ingeschreven. Woningnood wordt niet opgelost met inbouwprojecten. Zorg ervoor dat je ook jeugdige inwoners kan binden aan Oosterhout. Er gaan teveel huizen naar statushouders en te weinig naar de eigen jeugdige inwoners. Zorg voor starterswoningen met betaalbare huur of koopwoningen met subsidie.
- Er moet meer diversiteit aan woningen komen in een wijk: tinyhouses; woongroepen; mantelzorgwoningen; clusterwoningen met zorg; maak leegstaande kantoren geschikt

voor sociale huurwoningen enz., zodat culturele verschillen kleiner worden, men elkaar leert kennen en daar waar nodig helpt.

Denk aan het bouwen van kleine woningen (70 – 80 m²), beperk de totale woonlasten, zorg voor het doorstromen van ouderen in grote huizen naar kleinere, waardoor huizen vrijkomen voor jonge gezinnen met kinderen. Bevorder woonprojecten waar niet met winst verkocht mag worden.

- De gemeente moet meer de regie nemen wat betreft het verplichtstellen van projectontwikkelaars om in elk project een (groter) quotum aan sociale huurwoningen te bouwen.
- De VNG (vereniging voor Nederlandse gemeenten) moet bij het rijk bepleiten de belasting op huurwoningen op te heffen dan kan er meer gebouwd worden.
- Kan de gemeente projectontwikkelaars verplichten op grond van wettelijke eisen om te bouwen voor lage inkomens? Projectontwikkelaars hebben heel veel macht. Ook duurt het vanwege de Burgerlijke Emancipatie jaren voordat een bouwproject tot stand komt. Voorbeeld: de Keiweg, waar sommige huizen al 6 jaar dichtgetimmerd zijn, vanwege langlopende procedures etc. door slechts één enkel persoon. Afgevraagd wordt of politieke partijen zich niet in deze materie moeten gaan verdiepen. Immers deze situatie (niet doorkunnen met bouwen) is onhoudbaar.

6.2 Thema 2: Als we elkaar kennen wordt het makkelijker om elkaar te helpen

(Het verrijken en versterken van de sociale basis, pag 17, visie sd);

Stelling 1:

Iedereen in onze wijk kent de wijkmakelaar en de wijkmakelaar kent ons. Nu zorgt iedereen in onze wijk voor elkaar als dat nodig is en iedereen doet dat graag.

- De wijkmakelaar kan een verbindende factor zijn, maar niemand kent hem/haar of zijn taken. Geef hier meer bekendheid aan, wie hij/zij is, waar hij/zij bereikbaar is en waarvoor.
- De wijkmakelaar is nog onbekend. Bekendheid vergroten door herhaalde artikelen in het weekblad, flyer en vindbaar zijn op de website van de gemeente. De taken en het werkgebied zijn te groot voor 3 wijkmakelaars, verbinding met de wijk is zo niet mogelijk. Het is een grote uitdaging, gezien de grootte van het gebied en aantal inwoners. Het mag geen bureautak worden
- Idealiter weet de wijkmakelaar de weg in de wijk en bij de gemeente. Kennismaken met (nieuwe) bewoners en hen betrekken met activiteiten in de wijk, hierdoor is de wijkmakelaar een verbinder.
- Mensen wonen in een sociaal isolement zonder dat iemand dat weet. Het netwerk van veel mensen is te klein, je moet een netwerk van omvang hebben. Veel mensen hebben geen behoefte aan kennissen.
- Mensen die hier al lang wonen kennen elkaar. Voor nieuwe mensen is het moeilijk om kennis te maken met anderen en andere mensen bij je leven te betrekken.
- Willen mensen zich wel binden aan elkaar? Langdurige inzet van mensen is teveel gevraagd. Bijna niemand vraagt: "Wat kan het wijkteam voor mij betekenen?" Participatiemaatschappij, dus je moet het in je eigen netwerk zoeken. Als je echt hulp nodig hebt, dan moet je tijdig hulp vragen. Het zou goed zijn als in elke straat een vertegenwoordiger van de wijkraad woont. Dan is er sprake van verbinding en vormt zich een netwerk. Wijkmakelaar moet handvatten geven om mensen met elkaar in contact te brengen.

Stelling 2:

De gemeente moet situaties creëren waarin inwoners elkaar de helpende hand bieden als dat nodig is.

- Door samenwerking tussen de gemeente (wijkmakelaar) en Surplus moeten buurtinitiatieven (buitenspeeldag, burendag, buurt BBQ e.d.) in de wijken gefaciliteerd worden. Zo leren de bewoners elkaar kennen. Met name in de stad, in de dorpen is de kern hechter. De gemeente moet zichtbaarder zijn en één aanspreekpunt hebben. Bijvoorbeeld in het gemeentehuis in Arendshof 2 met een bewonersplein/ontmoetingsplek.
- De maatschappij is verhard. Het is goed dat er plaatselijke initiatieven ontstaan, die bekend zijn bij de gemeente en bekendheid krijgen via allerlei kanalen. De gemeente is hierin faciliterend en niet initiërend. Dit kan mantelzorgers ontlasten, zeker als door deze initiatieven de drempel om hulp te vragen wordt verlaagd.
- Surplus en gemeente moeten ruimte bieden voor initiatieven. Het mag niet te dwingend zijn. Als de gemeente de ontmoetingen tussen mensen heeft georganiseerd, bestaat dan het risico dat de gemeente zich terugtrekt als inwoners het met elkaar regelen? Gemeente moet wel betrokken blijven.
- Vrijwilligers zijn bijna altijd ouder en willen zich niet permanent binden voor vrijwilligerswerk. Waar lopen mensen tegenaan en dat plaatsen in weekblad Oosterhout.
- Initiatieven moeten van twee kanten komen. Gemeente moet ook een rol spelen. Gemeentehuis in Arendshof 2 zou een sterke verbetering zijn en ook toegankelijker. In het gemeentehuis een inwonersplein maken als 'ontmoetingsruimte', dan is uitwisseling van vraag en aanbod wellicht mogelijk.

Stelling 3:

Jannigje schenkt op vrijdagmorgen koffie in de gemeenschappelijke ruimte van haar flat en daardoor heeft ze al heel veel mensen ontmoet. De gemeente moet ervoor zorgen dat er in iedere buurt van Oosterhout zo'n plek is of komt, bv een school, een tehuis of een leegstaande woning.

- Meer buurtgerichte initiatieven moeten worden gefaciliteerd, hierin kunnen gemeente, Thuisvester en Surplus samen een rol spelen. Het moet vooral laagdrempelig worden aangeboden zodat alle bewoners, ongeacht leeftijd, cultuur of geloofsovertuiging, gebruik kunnen maken van activiteiten, cursusaanbod ed. Een gemeenschappelijke ruimte kan en moet dit doel bevorderen. Het versterkt de wijk en zijn/haar bewoners om tot elkaar te komen.
- Valkuil is dat het een beperkt groepje wordt, leeftijdgenoten zoeken elkaar toch op. Vaak blijft het bij een eenmalig iets. Heeft herhaling nodig en dit vraagt inzet van inwoners. Oosterhout is de laatste jaren gegroeid en heeft veel verschillende culturen.
- Oosterhouters bij elkaar brengen is toch lastig. Er zijn heel veel stappen voor nodig om tot kleinschaligheid te komen.
- Versterk wijkgroepen of actieve straten. Doe dat waar behoefte aan is, lang niet alle wijken zijn geschikt om zo'n gemeenschappelijke ruimte te vullen en activiteiten te organiseren. Lang niet overal is een goed gevoel bij een gemeenschappelijke ruimte, maar in sommige wijken is daar wel zeker behoefte aan. Organiseer het daar dan wel.

- Er zijn diverse voorbeelden van (opgeheven) ontmoetingsruimten, zoals Oudenhove, Paulusveste en Thorbeckezicht. Sommige ontmoetingsruimten zijn alleen voor bewoners van de appartementen, daar zijn anderen niet welkom. Stadhoudersveste loopt wel goed. Ook is er sprake van wisselvalligheid, soms houdt een goed lopende ontmoetingsruimte ineens op te bestaan. Is dat een oorzaak van gebrek aan vrijwilligers of is het een financiële kwestie? Toezicht op het geheel is ook belangrijk.

6.3 Thema 3: Voorkomen dat problemen ontstaan of groter en complexer worden, bij gebruik te maken van vrij toegankelijke voorzieningen.

(Preventie in de vorm van vrij toegankelijke vormen van ondersteuning en hulp, zodat zo veel mogelijk wordt voorkomen dat problemen ontstaan of groter en complexer worden, pag 17, visie sd);

Stelling1:

De wijkmakelaar staat dicht bij de bewoners van de wijk en weet eerder waar problemen ontstaan. De wijkmakelaar vindt altijd een buurtbewoner die bereid is om in eigen omgeving iemand te helpen.

- Het is verstandig als de gemeente zoveel mogelijk preventief te werk gaat. Het fenomeen wijkmakelaar kan een positief effect hebben op het tijdig inspelen op problemen, maar de schaal waarop dat moet plaatsvinden wordt als te groot ervaren om werkelijk effectief te kunnen zijn. Zo'n 'wijk' bevat meerdere buurten. Ook is de situatie in onze kerkdorpen wezenlijk anders dan in de stad. De parochie kan hierbij een grote(re) rol spelen.
- De aanpak van de wijkmakelaar moet zijn toegespitst op de specifieke situatie of problemen in een wijk, buurt of kerkdorp. Er zijn duidelijk verschillen tussen buurten. Er zijn buurten waar het aardig loopt. Men zou na kunnen gaan in welke buurten de meeste problemen zijn en waarom dat zo is. Misschien zou een buurt waar het goed loopt, die methode kunnen overdragen aan buurten waar het niet goed gaat.
- De wijkmakelaar moet investeren in een uitgebreid netwerk, waarin zo mogelijk buurtverenigingen, huisartsen, wijkagenten en scholen een rol spelen.
- Als de gemeente de taak van wijkmakelaar gaat evalueren, doe dat dan niet te snel. Voorkom dat door een vroegtijdige evaluatie weer op een ander systeem wordt overgestapt. In dat geval krijgt de functie van wijkmakelaar geen kans om zich te bewijzen of te evolueren tot een succesvolle functie.
- Het is van belang dat de wijkmakelaar zich goed profileert, via diverse media en kanalen (buurtapps, facebook, huis-aan-huis-blad, flyer, overleggen in de buurt of wijk) en zo snel als mogelijk integreert in bestaande netwerken.

Stelling2:

Via de gemeente kreeg ik een cursus hoe ik mijn hulpbehoevende buurman het beste kan helpen. Eigenlijk zou iedereen zo'n cursus moeten volgen om zo anderen te kunnen helpen

- Elkaar (meer) helpen is zeker mogelijk. Er is daarbij geen behoefte aan een sturende rol van de gemeente. De bereidheid voor hulp is er wel, maar meestal niet structureel en ook maar tot een beperkt zwaarte niveau. Er is bereidheid om hulp aan burens of naasten

te geven, als die eenvoudig en binnen een te overziende periode is. Denk aan boodschappen doen of het huis opruimen.

- Bij meer intensieve of persoonlijke hulp is een soort burenhulp geen optie. Voor dagelijkse hulp of ondersteuning bij het aan- en uittrekken van steunkousen, wassen, naar het toilet helpen en dergelijke zal altijd professionele hulp nodig blijven.
- Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen burenhulp en mantelzorg. Mantelzorg gaat veel verder dan je burens even te helpen. Mantelzorg kan heel intensief en belastend zijn. Mensen kunnen daardoor zelfs overbelast raken. De gemeente moet zich inspannen om mantelzorg mogelijk te maken.
- Een voorwaarde voor het bieden van burenhulp is dat we elkaar kennen. De gemeente moet zorgen voor laagdrempelige ontmoetingsplaatsen in de buurt. In sommige buurten worden die al door bewoners opgezet. De gemeente moet die faciliteren.
- De vraag is, of wel optimaal gebruik wordt gemaakt van de voorzieningen die er al zijn. Zijn die wel in voldoende mate bekend? Misschien is faciliteren via Oosterhout voor Elkaar wel een goed idee.
- De structurele afbouw in de laatste tien/twintig jaar van speciale voorzieningen, zoals 'bejaardenhuisvesting' heeft niet bijgedragen aan verbetering van de zorg. Sommigen kunnen tot op hoge leeftijd nog zelfstandig wonen, anderen niet. De overgangperiode van zelfstandig wonen, via aanleunwoningen, naar een instelling is nu te groot geworden. Daardoor kunnen problemen ontstaan voor mensen die tot op hoge leeftijd alleen moeten wonen (eenzaamheid, kans op ongelukken). Hierdoor is de behoefte aan mantelzorg en hulp toegenomen.

Stelling 3:

De gemeente moet duidelijk maken dat een ander helpen een sociale verplichting is.

- Van verplichting bij het verlenen van hulp kan nooit sprake zijn. Niet iedereen is hier voor geschikt en het voelt niet prettig om 'geholpen te worden' door iemand die hiertoe verplicht is/ wordt.
- Niet alle hulp kan professioneel verstrekt worden. Er is een behoefte aan vrijwilligers, zoals bij Zorgboerderij Levensvreugde.
- Door netwerken te versterken kan de bereidheid om hulp te verlenen toenemen
- In sommige kerkdorpen (Den Hout) zijn bewoners actiever als het gaat om elkaar helpen dan ergens anders in de gemeente.
- Hoe houd je zicht op de zorgmijders en voorkom je vereenzaming?

6.4 Thema 4: Verminderen van de druk op door de gemeente betaalde hulp en zorg.

(Het verminderen van de druk op de niet-vrij toegankelijke voorzieningen, pag 17, visie sd).

Stelling 1:

Bij de 1^e signalen bijv. bij een huurachterstand schakelt de gemeente, in overleg met de inwoner, een budgetcoach in. Zo worden schulden voorkomen.

- Het vroeg signaleren en preventief hulp aanbieden bij dreigende schuldproblemen is van groot belang. Schulden kunnen meerdere redenen hebben (bv ook door ziekte). Vaak is

sprake van vraagangst waardoor de schulden al (te) ver zijn opgelopen voor men aan de bel trekt.

- Gemeente zou in contacten met andere organisaties zoals woningbouwcorporaties, zorgverzekeraars, energieleveranciers of huisartsen, al na korte tijd geïnformeerd moeten worden over een betaalachterstand. De gemeente kan door integraal samenwerken eerder informatie boven tafel krijgen. Daarnaast is het belangrijk om niet teveel mensen over de vloer te krijgen. Liever 1 persoon die eventuele hulpvragen uitzet bij andere organisaties. Processen bij schuldproblemen verkleinen/ verkorten is van belang zodat de schulden niet nog meer op gaan lopen.
- De gemeente kan drempelverlagend werken door bijv. informatie te geven in de vorm van een anoniem gemaakt filmpje over schulden en wat je kunt doen als je in zo'n situatie terecht komt.

Stelling 2:

De gemeente mag niet bezuinigen op het sociaal domein. Ook als dat gevolgen heeft voor andere en ook noodzakelijke taken van de gemeente.

- Er mag niet bezuinigd worden op de zorg. Wel is het een taak voor de gemeente om haar budgetten goed tegen het licht te houden. Waar op een andere, betere manier gewerkt kan worden dit ook inzetten.
- In de jeugdzorg zijn wachtlijsten. Het is belangrijk om jeugd zo snel mogelijk weer goed te laten functioneren. Ten behoeve van de jeugdzorg extra geld zoeken vanuit andere budgetten of kijken op regionaal/ overheidsniveau.
- M.b.t. huishoudelijke hulp: een formule bedenken om een eigen bijdrage naar draagkracht te vragen aan inwoners die hulp nodig hebben. Het geld dat hiermee wordt bespaard moet naar mensen met een laag inkomen.
- Er dient zorgvuldig en efficiënt gewerkt te worden, maar er moet meer vertrouwen zijn in de zorgaanbieders, zodat deze niet te veel uren (en daardoor geld) besteden aan verantwoording afleggen over hun activiteiten.
- Aan de voorkant voorkomen dat een zorgvraag ontstaat en meer aandacht en tijd besteden aan preventie i.p.v. wachten tot men hulp nodig heeft. Dit voorkomt op termijn hogere en duurdere zorg. De inspanningskosten bij een snelle insteek bij probleemsituaties, waarbij samenwerking wordt gezocht, verdient zich later terug, omdat geen beroep hoeft te worden gedaan op dure zorg.

Stelling 3:

Mantelzorg is een sociale verplichting want de gemeente kan de hulp en zorg niet meer betalen.

- Verplichten kan niet, mantelzorg moet uit de inwoners zelf komen. Mantelzorg is in de huidige tijd niet meer vanzelfsprekend vanwege een druk leven, een baan, kinderen en hulpbehoevende ouders. De betrokkenheid met de directe omgeving neemt af, mede door het drukke leven. Niet iedereen heeft een kring om hulp te vragen, naast de vraagdrempel. Verplichting voelt niet fijn voor de hulpvrager, hulp is fijn op basis van vrijwilligheid van de aanbieder.

- Mantelzorg is essentieel en de gemeente moet mantelzorgers ondersteunen met respect, begeleiding, en eventueel cursussen. De gemeente kan meer informatie geven over waar de mantelzorgers met vragen terecht kunnen. Dit ook herhalen. Veel van wat er wel is, is niet bekend bij inwoners.

Bijlage 1: Verslagen Thema 1

Het leven van onze inwoners fijner maken

Onderwerp	: focusgesprek ASD m.b.t. sociaal domein
Datum	: 18 januari 2021 14.00 uur
Aanwezig	: 4 deelnemende inwoners + 2 leden ASD

Stelling 1

De gemeente en Bart hebben met gezamenlijke inspanningen ervoor gezorgd dat Bart weer een baan heeft. Zijn leven is weer een stuk prettiger geworden

3 personen zijn het eens met deze stelling. (4^e persoon geeft info schriftelijk door)

Onderbouwingen / discussies.

Werk/een baan geeft;

- Je doet mee in de maatschappij
- Je sociale netwerk wordt vergroot
- Je bent financieel onafhankelijk
- Je eigenwaarde gaat omhoog
- Je wordt actiever uitgedaagd
- Hulp vanuit de gemeente geeft de burger vertrouwen in de overheid.
- Mensen met verstandelijke beperking en/of langdurige werklozen krijgen op deze manier meer/betere kansen m.b.t. werk en uiteindelijk betaalde baan.
- Extra aanvulling vanuit jeugdervaringsdeskundige in dit panel, die aangeeft waardoor jeugd al met achterstand begint;
- Hebben vaak al een rugzak, soms zelfs een kruiwagen.
- Opleiding gaat dan al moeizaam\opstap naar werk wordt moeizaam.
- Tip; betaalde werkplekken vanuit de gemeente + opleiding "praktijk aanbieden
- Kan veel overlast verminderen van deze jeugdigen.

Moet de gemeente meer of minder doen hierin?

- Minder, zeker niet.
- Meer doen, ja.
  - o Tip; actief kijken hoe lijnen korter kunnen m.b.t. aanvragen door bv 1 aanspreekpunt te hebben. Nu moeten mensen nog teveel en vaak hun verhaal uitleggen.
  - o Tip; Meer samenwerking zoeken met bv bedrijven om mensen te detacheren en zo richting betaalde baan te krijgen.
- Scholieren hebben nu al wel de mogelijkheid om met begeleiding van praktijkondersteuners te leren en te werken en certificaten te behalen om daarna om daarna m.b.v. een jobcoach te gaan werken zolang deze nodig is.
- Denk hierbij aan verstandelijk beperkten en statushouders.

Samenvatting:

Werk is belangrijk in de samenleving, voor eigenwaarde, zelfstandigheid, en de sociale contacten. Belangrijk is dat gemeente moet blijven investeren in werk voor haar burgers, zeker voor de jongeren. Nu investeren kan later iets opleveren.

Stelling 2

Ik heb een drukke baan, maar mijn buurvrouw heeft hulp nodig en door haar te helpen word ik zelf ook blij.

2 personen zijn het eens

1 persoon half

(4^e persoon geeft info schriftelijk door)

Onderbouwing/discussie.

- Er moet wel verschil gemaakt worden tussen burenhulp en mantelzorg. Dit komt bij alle 3 duidelijk naar voren.
  - o Mantelzorg vraagt meer van mensen.
  - o Burenhulp is minder intensief.
- Grenzen aangeven, aan jezelf, tot waar kun je het aan. En waar wordt het bemoeizucht of mis je de kennis om goede hulp te blijven bieden.

Vraag wordt neergelegd wie bekend is met wijkmakelaar en zijn taak.

Niet of weinig bekend. Uit de discussie hierover komt naar voren;

- Opdeling wijken/dorpen te groot.
- Ga meer denken in buurten dan in wijken
- Wijkmakelaar laten samenwerken met huisarts en wijkagent
- Kleinschalig aanbod zal beter werken dan grootschalig.
- Meer bekendheid geven aan de wijkmakelaar, wie is het, waar is deze te bereiken en waarvoor.
- Er wordt al veel gedaan, of is al geweest en dit alles heeft niet veel opgeleverd.
- Ook wordt geopperd om de financieel draagkrachtigen zelf te laten betalen voor bv huishoudelijke hulp. Op deze manier kunnen de minder financieel draagkrachtigen meer hulp krijgen.
- Constatering is ook dat er heel veel hulpaanbod is, maar er weinig of geen hulpvragen komen. (hulpschaamte?) Hierop zijn geen suggesties gekomen.
- Tips die worden gegeven;
- Kijken of ruilhulp iets kan betekenen. Oproep via weekblad
- In Breda worden mensen boven de 80 jaar bezocht door iemand van de gemeente hoe het gaat, waar behoefte aan is.
- Mensen in eigen buurt stimuleren om contact te hebben bv buurt BBQ.

Samenvatting:

Schaal voor wijkmakelaars wordt als te groot ervaren. Laat deze samenwerking zoeken met huisarts en wijkagent die de bewoners vaak beter kennen. Zorgen dat wijkgebouwen meer ingeschakeld kunnen worden, zitten dichterbij de mensen.

Hoe kleiner de schaal, hoe beter de hulp.

Stelling 3

Salma is 18 jaar en schrijft zich nu al in bij Thuisvester, dan heeft ze misschien over 8 jaar een woning. De gemeente moet het bouwen voor lage inkomens verplichten bij projectontwikkelaars

1 persoon mee eens
 2 personen genuanceerde mening
 (4^e persoon geeft info schriftelijk door)

Onderbouwing/discussie.

- Meer diversiteit in wijken voorkomt “gettovorming”
- Huren worden veel te hoog voor starters. Vaak studieschuld, daardoor geen huis kunnen kopen.
- Is een probleem van alle tijden
- Gemeentes hebben deze plicht al toch al?
- Is niet alleen iets van de jongeren, maar speelt in elke leeftijdscategorie.
- Thuisvester(koop. En alleen huur) heeft koopwoningen nodig om projecten te kunnen financieren.
- Er zijn weinig bouwlocaties.

Gemeente moet zich inspannen voor;

- Meer diversiteit in wijken en dit zoveel mogelijk handhaven.
- Starterswoningen die betaalbaar blijven.
- Meer richten op bouw tinyhouses
- Meer overleg met andere partners.

Samenvatting.

Diversiteit is belangrijk om te voorkomen dat er culturen bij elkaar wonen en daardoor sociaal minder makkelijk aanhaken, scholen die teveel een cultuur huisvesten ipv diversiteit. Het is iets wat alle bewoners raakt ongeacht de leeftijd.

Het thema samenvattend; als we samen kunnen werken, en elkaar kunnen helpen zal dit zeker bijdragen tot een fijne buurt om samen te wonen.

Evaluatie;

Dit focus gesprek laat zien dat 6 personen het maximale is, zeker voor de notulist. Het was niet duidelijk hoe dit gesprek terug geluisterd kon worden, ook niet of het is opgenomen. Door zelf een vragen in zetten tijdens de stellingen is onze ervaring wel, dat het een ontspannen gesprek is geweest. Iedereen geeft aan dat ze zich vrij voelden om te zeggen wat zij wilden, er ook de tijd voor werd genomen.

Als notulist is het ook fijn om , indien mogelijk, af en toe wel deel te nemen aan het gesprek. Als feedback kregen wij terug;

Fijn gesprek, interessant, fijn om mee te mogen praten en van andere mensen hun denkwijze te horen. Mooi medium. Ondanks onze 1^e x werd gevonden dat het vlekkeloos was verlopen.

Nagezonden stuk

Samenwerkingsorgaan van de Ouderenbonden in Oosterhout

Inleiding.

De gemeente stelt een beleidsvisie op over het sociale domein. Het sociale domein omvat maatschappelijke ondersteuning (WMO), jeugdzorg en participatie (werk en inkomen).

De Adviesraad Sociaal Domein voert hierover gesprekken met bewoners en brengt op basis hiervan advies uit aan de gemeente.

Persoonlijke aantekeningen van de secretaris van het Ouderenplatform Oosterhout bij de drie stellingen van het eerste gesprek, digitaal gehouden op maandag 18 januari 2021. Vier deelnemers, een secretaresse en een kijker/luisteraar (OPF) onder leiding van Bert Schuur.

Opmerking vooraf: het opstellen van een nieuw sociaal beleid en het advies uitbrengen in een tijd van een pandemie, vind ik minder handig. De inspraak wordt toch gekleurd door deze ziekte.

Stelling1:

De gemeente en Bart hebben met gezamenlijke inspanningen ervoor gezorgd dat Bart weer een baan heeft. Zijn leven is weer een stuk prettiger geworden

Gehoorde opmerkingen: werk geeft meer inkomen, meer gevoel van eigenwaarde, je telt mee, versterkt het zelfbeeld. Ook gehoord: de gemeente werkt belemmerend
Opmerkingen vanuit het OPF: het vinden van nieuw werk speelt zich hoofdzakelijk buiten de invloedssfeer van de gemeente af. De gemeente werkt faciliterend door o.a. het houden van beurzen, het in stand houden van het werkgeversservicepunt en op een meer dringende wijze (verlies van uitkering) het bevorderen dat mensen in de bijstand een baan zoeken. Dit lukt moeizaam door het tegenwerken van werkgevers.
Deze mensen hebben dikwijls een beperking en het begeleiden er van kost veel geld. Meer subsidie zou helpen.

Stelling 2:

Ik heb een drukke baan, maar mijn buurvrouw heeft hulp nodig en door haar te helpen word ik zelf ook blij.

Gehoorde opmerkingen: meer naar elkaar omkijken, er wordt al veel gedaan, mantelzorg komt voort uit familiale en vriendschapsbetrekkingen, het overkomt je en omvat dikwijls een vast aantal uren per week, vrijwilligerswerk is vrijwillig, het mag geen uitstel veroorzaken voor professionele hulp, je moet wel je grenzen aangeven zowel op het gebied van het aantal uren als wel je deskundigheid.

Wat betekent de wijkmakelaars in Oosterhout, niemand had er van gehoord, de wijk heeft een te grote schaal. Niemand kent elkaar, liever buurtmakelaars.
Opmerkingen vanuit OPF: ouderenbonden in Oosterhout en ook in geheel Nederland zijn actief als het gaat om pensioenen, woningbouw, verkeer, wmo, enz maar stonden en staan geheel machteloos in tijden van de corona. De vijf ouderenbonden in Oosterhout en ook de koepels hebben hulp aangeboden aan de leden voor bezoeken, gesprekken, het doen van boodschappen, het bezorgen van puzzels, enz. Er is niet of nauwelijks op gereageerd. Er wordt wel veel gebruik gemaakt van kinderen en kleinkinderen. Het Ouderenplatform Oosterhout heeft KBO Brabant gevraagd een conferentie te beleggen om dit fenomeen te bespreken en kijken wat er de volgende keer wel gedaan kan worden. (Werkgroepen sociale

dienstverlening per bond en door het jaar veel meer aandacht voor ziekte, ongemak, service, ondersteuning.)

Stelling 3:

Salma is 18 jaar en schrijft zich nu al in bij Thuisvester, dan heeft ze misschien over 8 jaar een woning. De gemeente moet het bouwen voor lage inkomens verplichten bij projectontwikkelaars.

Gehoorde opmerkingen: zelf betalen voor de wmo-huishoudelijke hulp en dan het geld ten goede laten komen aan mensen met lage inkomens, teveel huizen voor statushouders en te weinig voor de eigen kinderen, meer diversiteit in de wijk, meer bouwen, enz.

Opmerkingen vanuit het OPF: het OPF pleit voor het bouwen van meer kleine huizen van omstreeks 70-80 m, beperkt de totale woonlasten, pleidooi voor het doorstromen van ouderen in grote huizen naar bijvoorbeeld appartementen, hierdoor komen huizen vrij voor jonge gezinnen met een groeiend aantal kinderen. Overigens projectontwikkelaars bouwen alleen maar voor de dure woningbouw en de utiliteitsbouw. Woningbouwcorporaties bouwen huizen voor lage inkomens en de gemeente geeft aan waar en hoeveel.

Onderwerp	: focusgesprek ASD m.b.t. sociaal domein
Datum	: 27 januari 2021 14.00
Aanwezig	: 5 deelnemende inwoners + 1 lid ASD

Stelling 1

De gemeente en Bart hebben met gezamenlijke inspanningen ervoor gezorgd dat Bart weer een baan heeft. Zijn leven is weer een stuk prettiger geworden

Eens: 3 personen

Onderbouwingen / discussies.

Werk/een baan;

- Geeft je een goed gevoel en je hoort er bij
- Gezondheid wordt positief beïnvloed
- Meer betrokkenheid
- Benut je kansen om te ontwikkelen
- Je wordt actiever uitgedaagd
- Gemeente moet ondersteunen en informeren
- Jongeren met een niet Nederlandse achtergrond hebben het extra zwaar.
- Gemeente investeert al maar niet iedere bewoner weet dat.
- Beter communiceren richting bewoners
- Bewoners met niet Nederlandse achtergrond eerder ondersteunen (coaching)
- Wijken gelijk behandelen

Samenvatting

Wanneer Bart een Mohamed zou zijn wordt het hem niet gemakkelijk gemaakt. Belangrijk om de kansen voor Mohamed te vergroten, ook binnen zijn eigen netwerk.

Werk en scholing geeft een positieve boost voor Mohamed en zijn toekomst.

Jongeren met een niet Nederlandse achtergrond staan (bijna) altijd twee stappen achter. Dit betreft vooral jongens. Zij krijgen lager (vervolg) schooladvies moet veel meer solliciteren maar worden nagenoeg niet uitgenodigd voor gesprek. Meisjes hebben daar minder last van. Kleine groep jongeren verpesten het voor de grote groep, waardoor er een stigma op de groep rust. Solliciteren zonder naamgegevens zou hier een pré zijn. Vooral Marokkaanse jongens worden in een hokje gezet.

Bij schooladvies is het voor de ouders lastig om de diverse opleidingen/studies te begrijpen. (wat de school adviseert zal wel het beste zijn). Als ouders de maatschappij niet begrijpen dan is hulp bij het maken van de keuze van/voor hun kinderen nodig.

Onderwijs moet hier een rol pakken door schoolkeuze beter uit te leggen, wat willen cijfers zeggen, perspectief bieden.

Gemeente biedt nu al mogelijkheden en investeert in opleidingen en cursussen. Bewoners met een WW-uitkering krijgen opleidingen/cursussen via UWV aangeboden. Komt de bewoner in de bijstand dan zijn er mogelijkheden voor opleidingen/cursussen via de gemeente.

Oosterhout familiestad: Ondersteun de hele familie!

Stelling 2

Ik heb een drukke baan, maar mijn buurvrouw heeft hulp nodig en door haar te helpen word ik zelf ook blij.

Eens: 3 personen

Onderbouwing/discussie.

- Mantelzorg was vroeger normaal, moeder was meestal thuis en was daarin actief
- Tijdsgebrek maakt helpen lastiger. Werk, sport, gezin/kinderen, familie slokt veel tijd op
- We leven naast elkaar in plaats van met elkaar
- Geloofsgemeenschappen hebben niet zo'n sterke samenhang meer als vroeger
- In bepaalde culturen is helpen ingebakken en dat blijft (vaak) binnen die cultuur
- Helpen maakt je happy en geeft energie

Wat te doen:

- Weet wie er in je buurt woont, stel je voor
- Kijk op vrijwilligersplatforms naar hulpvragen of vraag zelf hulp
- Maak een praatje in je buurt, inspiratie vanuit echte verhalen
- Neem je verantwoordelijkheid
- Je kunt veel betekenen met hele kleine dingen
- Bestel je boodschappen, doe dat dan ook voor de bewoners die het niet zelf kunnen, en geef het later af
- Stuur een kaartje of maak een praatje
- Vrijwilligerswerk via Oosterhoutvoorelkaar of een ander platform
- Gemeente moet informeren (flyer ed) over mogelijkheden

Samenvatting

Het moet normaal zijn om voor elkaar klaar te staan. Mensen hebben het drukker met van alles en leven langs elkaar. Maar als je helpt geeft dat voldoening, maakt je blij en geeft energie. De huidige drukke maatschappij maakt het helpen lastig en kan een schuldgevoel geven t.o.v. gezin, baan. Toch is het sociaal domein belangrijk, je eigen verantwoordelijkheid om je omgeving te leren kennen.

Bewoners durven geen hulp te vragen, vraagangst. Achter de voordeur is er de vraag maar wie hoort de vraag? Bewoners helpen om een hulpvraag te stellen en actie ondernemen. Activiteitencentra kunnen ook een rol vervullen. Is de afstand naar het buurthuis te ver, automatisch kan hierin behulpzaam zijn.

Jongeren betrekken in een Trainee-ship zoals 'Young' van Oosterhoutvoorelkaar. Er is veel druk op jongeren, studie, baantje ed. Investeren levert uiteindelijk winst en begrip op voor jong en oud.

Stelling 3

Salma is 18 jaar en schrijft zich nu al in bij Thuisvester, dan heeft ze misschien over 8 jaar een woning. De gemeente moet het bouwen voor lage inkomens verplichten bij projectontwikkelaars

Niet eens: 1 persoon

Eens: 1 persoon

Één deelnemer moest als mantelzorger aan de slag en haakt af

Onderbouwing/discussie.

- Meer nieuwbouw voor starters
- Ouderen wonen al jaren in dezelfde woning dus lage huurkosten
- Geen huurverhoging bij het verlaten van grote naar kleine woning
- Minder aanpassingen aan woningen voor ouderen
- Statushouders krijgen voorrang

Gemeente moet zich inspannen voor;

- Percentage betaalbare starterwoningen afspreken met de projectontwikkelaar
- Met Thuisvester aan de tafel om betaalbare huurwoning aan te bieden.
- Verminder de aanvraag WMO door verhuis voorstel
- Meer richten op bouw tiny-houses

Samenvatting.

Ouderen houden een huis bezet, terwijl een gezin daar zou kunnen wonen. Voor ouderen is er geen geschikte woonplek, wel wordt ingezet op gezinnen. Kleinere woning is duurder dan de huidige woning. Als de oudere bewoner voor dezelfde huurlasten naar een kleine woning kan verhuizen zal die (waarschijnlijk) wel verhuizen. De verlaten woning zal sowieso worden opgeknapt dus huurprijs gaat toch al omhoog. Zo zullen kosten voor Thuisvester niet hoger worden.

WMO aanvragen voor traplift, badkamer, hulp bij het huishouden ed zullen verminderen.

Voor het bouwen van huizen moet de gemeente bij projectontwikkelaars afdwingen dat er betaalbare woningen in het project opgenomen worden. Tiny-houses is een start maar onvoldoende om de vraag aan betaalbare woningen op te vangen.

Oosterhout richt zich vooral op gezinnen maar hiervoor moet er wel voldoende woningaanbod zijn!

Evaluatie

Aan dit gesprek werd door 3 personen actief deelgenomen, 1 persoon kon alleen luisteren, waardoor de discussie meer de diepte in kon gaan. Als notulist heb ik ook deelgenomen aan de discussie. Dat was prettig en werd als positief ervaren.

Het gesprek werd als positief ervaren door de deelnemers.

Onderwerp	: focusgesprek ASD m.b.t. sociaal domein
Datum	: 27 januari 2021 19.30
Aanwezig	: 4 deelnemende inwoners + 2 leden ASD

Stelling 1

De gemeente en Bart hebben met gezamenlijke inspanningen ervoor gezorgd dat Bart weer een baan heeft. Zijn leven is weer een stuk prettiger geworden

4 Personen zijn tegen deze stelling.

Onderbouwing/discussie

- het lijkt erop dat Bart (en anderen) zelden een baan krijgen via de gemeente. Dus mooi idee, maar in de praktijk is het anders;
- dat valt wel mee, het ligt er aan welk beroep je hebt en welke leeftijd;
- klinkt goed, maar welke mogelijkheden heeft de gemeente Oosterhout voor Bart?;
- niet veel vertrouwen in;
- de gemeente onderneemt van alles, maar levert geen maatwerk in de zin van "wat heeft deze persoon specifiek nodig". Het organiseren van de banenbeurzen gebeurt vanuit een politiek statement. De opbrengst daarvan bekijkt men op korte termijn en dan ziet het er redelijk uit. Maar bekijkt men de opbrengt op langere termijn, dan bestaan deze banen na 2 maanden (soms langer) al niet meer, of worden niet meer door de doelgroep ingevuld.

Een groot bezwaar betreft de aanwezigheid van de diverse bureaus, die voor hun projecten voor een beperkte tijd werk bieden. Er is daardoor geen uitzicht op een vaste baan. Bovendien wordt te weinig naar de persoon en zijn talenten gekeken.

Tevens wordt het als bezwaarlijk gezien dat te jonge mensen, zonder levenservaring, de gesprekken voeren. Zij kunnen zich niet verplaatsen in de persoon van de ander. Op zich is men niet tegen het fenomeen banenbeurs maar er worden bureautjes ingehuurd, waarbij sommigen geen voeling hebben met de doelgroep. Er wordt bij sommigen cynisch en zweverig gedrag ervaren.

De banenbeurzen berusten op een verdienmodel van deze bureaus. De sollicitant is al snel te oud of te duur.

- een belangrijk aandachtspunt is het grote verloop van de ambtenaren, die de werkzoekenden begeleiden. Moet je terugvallen op de aan jou toegewezen ambtenaar (werkgever kan je niet langer betalen) dan is hij weer vervangen;
- er wordt veel te weinig inzet gepleegd op lange termijn resultaten;
- als men na een ziekteperiode opnieuw aan het werk wil, en gesprekken daarover heeft met bijv. het UWV ervaart men soms een dwingende ("je moet dit en je moet dat" tot agressieve) houding van de gesprekspartner, met het gevolg dat je als werkzoekende de hakken in het zand zet;
- op dit soort functies verwacht je mensen met interesse voor mensen, die een positieve werkrelatie kunnen opbouwen;
- daarnaast zijn de sfeer en de omgeving waarin de gesprekken gevoerd worden belangrijke factoren;

- de gemeente heeft ook een controlerende taak omtrent fraude en dat bots met die gezamenlijke inspanning.

Samenvatting

Op de banenbeurzen, waar men in principe positief tegenover staat, moet maatwerk worden geleverd en moeten gesprekspartners aanwezig zijn, die zich kunnen verplaatsen in personen.

Belangrijk is dat de langetermijnresultaten leidend zijn bij het bepalen van de doelstelling van de banenbeurzen.

Stelling 2

Ik heb een drukke baan, maar ik help toch mijn buurman die hulp nodig heeft. Want door hem te helpen word ik zelf ook blij De gemeente moet situaties creëren waarin inwoners elkaar de helpende hand bieden als dat nodig is.

4 Personen zijn voor deze stelling

Onderbouwing/discussie

- dit kan de basis van een mooie slogan worden om meer connectie met de buurt te krijgen;
- je wordt er blij van;
- de ervaring leert dat de voorkeur van hulpvragers bij mensen ligt die het al druk hebben; zij weten van opschieten;
- hulp vragen is moeilijk, maar leer de ander dat diegene aan wie de vraag wordt gesteld bepaalt of de vraag teveel voor hem of haar is;
- de ervaring leert dat een uitruil van diensten zoals bij "oosterhoutvoorelkaar" en "auto-maatje" de (mooie) bijkomstigheid heeft van het ontstaan van contact met elkaar;
- ruilhandel is een mooi middel, de organisatie heeft inmiddels 100 leden;
- er moeten meer (bij voorkeur kleine) community's voor ruilhandel komen binnen Oosterhout; kleinschaligheid zorgt voor verbinding en ruilhandel is leuk "want je komt nog eens ergens anders in Oosterhout dan in je eigen straat of wijk;
- er is voorkeur voor een grote database, omdat er dan wat te kiezen valt bij een klus;
- iemand doet de suggestie deze community's (tegen betaling) te laten stichten/oprichten door een lid van deze gespreksgroep, die er goede ideeën over heeft;
- opgemerkt wordt dat het sluiten van de buurthuizen een slechte zaak was, men zou deze willen terugzien, er kwamen van daaruit goede initiatieven, verwezen wordt naar o.a. "De ronde van de molen". Oosterhout kent 6 regio's maar heeft slechts 3 buurthuizen, die ook nog geconcentreerd zijn in het centrum. Dit is geen goede zaak enerzijds omdat het te onoverzichtelijk is en anderzijds het verbindt de burgers niet;
- een gesprekspartner wijst op het feit dat voor sommigen het moeilijk is om (vervelende) zondagmiddagen te overbruggen; de suggestie wordt gedaan digitale ontmoetingen (delen van behoeften) te stimuleren;
- er zijn te weinig buurthuizen en het idee van een digitaal buurthuis wordt gelanceerd;
- desondanks geeft men de voorkeur aan persoonlijk contact en wordt verwezen naar het feit dat een groot aantal ouderen geen computerervaring heeft.
- landelijke, commerciële initiatieven worden afgewezen

- er wordt op dit punt aandacht gevraagd voor beleid op stedenbouwkundig gebied; men refereert aan een wijk zijnde een volksbuurt met veel frustraties, waar connectie en zorg voor elkaar worden gemist;
- mensen zoeken contact met mensen met dezelfde interesses, niet met iemand die nu toevallig in je straat woont;
- de gemeente moet niet verwachten, dat wanneer zij het overlaat aan haar burgers, er dan vanaf te zijn. De gemeente moet mogelijkheden bekijken en e.e.a. goed faciliteren;

Samenvatting

Het oprichten van meerdere community's waarin sprake is van ruilhandel (zoals bijv. "oosterhoutvoorelkaar" en "automaatje" wordt gezien als een goede optie om hulpvragers en hulpbieders bij elkaar te brengen. Van de gemeente wordt verwacht hierin ondersteunend te zijn.

Stelling 3

Salma is 18 jaar en schrijft zich nu al in bij Thuisvester, dan heeft ze misschien over 8 jaar een woning. De gemeente moet het bouwen voor lage inkomens verplichten bij projectontwikkelaars.

4 Personen zijn voor de stelling.

Onderbouwing/discussie

- in Oosterhout worden maar weinig woningen gebouwd voor sociale huurders; zij schiet hier duidelijk tekort: voorbeeld Santrijnhof waar sociale huurappartementen waren gepland, maar deze door de grote vraag omgezet werden in koopappartementen.
- de wachttijden zijn eerder 12 jaar dan 8 jaar;
- er is altijd al een tekort aan woningen geweest; het hebben van teveel woningen verlaagt de prijs;
- niet alleen voor huurders, maar ook voor kopende starters zit de markt op slot;
- projectontwikkelaars zijn geldwolven, de gemeente moet meer de regie gaan nemen wat betreft het verplicht stellen om in elk project een aantal sociale huurwoningen te plannen. Dit gebeurt echter maar mondjesmaat;
- om de huizenprijzen wat meer in de hand te houden zouden er woonprojecten moeten komen waar niet met winst verkocht mag worden;
- we hebben bouwers nodig en geen projectontwikkelaars
- als de overheid minder of geen belasting zou heffen op huurwoningen zou er meer gebouwd kunnen worden; de gemeente zou hierover moeten klagen bij het rijk; het hele systeem moet op de schop
- nieuwe manieren van huisvesting moeten snel worden toegestaan. Bijv. Tinyhouses; woongroepen; mantelzorgwoningen; clusterwoningen met zorg; leegstaande kantoren beschikbaar maken voor sociale huurwoningen enz.;
- doorstroming van koopwoning naar een huurwoning in de vrije sector is niet te doen vanwege de hoge huren. Hoe ouder je wordt hoe moeilijker deze huren zijn op te brengen met een klein pensioen;

Samenvatting

Geconstateerd wordt dat het een trieste tijd is voor jonge mensen: er zijn geen banen en er zijn geen woningen. Men zou het toejuichen als de belasting voor huurwoningen wordt afgeschaft en er meer divers gebouwd gaat worden.

Evaluatie

Dit digitale focus gesprek werd door de deelnemers positief “leuk, interessant ” ervaren. Men vond het een leuke, laagdrempelige manier om van gedachten te wisselen. Men sprak de hoop uit dat veel mensen zich hier voor zouden aanmelden, omdat men het belangrijk vindt dat je je stem als inwoner van Oosterhout laat klinken. Echter men had er een hard hoofd in of het zou leiden tot resultaten.

Onderwerp	: focusgesprek ASD m.b.t. sociaal domein
Datum	: 3 februari 2021 14.00 uur
Aanwezig	: 7 deelnemende inwoners + 1 leden ASD

Stelling 1

De gemeente en Bart hebben met gezamenlijke inspanningen ervoor gezorgd dat Bart weer een baan heeft. Zijn leven is weer een stuk prettiger geworden

Eens met opmerking

Onderbouwing/discussie

- is het wel een taak van de gemeente om mensen aan het werk te helpen? Schoenmaker blijft bij je leest
- logisch want 'je goed voelen' hangt met veel zaken samen. Lichamelijk welbevinden, mentaal welbevinden, werk, sociale contacten, voldoende financiële middelen etc.
- meedoen in de samenleving is voor iedereen belangrijk. Werk of andere zinvolle bezigheden horen daarbij. Zelfredzaamheid kan daarmee bevorderd worden en dat is belangrijk, niet alleen om economisch zelfstandig te zijn, maar ook voor het gevoel van eigenwaarde
- gemeente ga met Positieve Gezondheid werken. Mooie tool (*). Sowieso goed om mensen te stimuleren om aan het werk te blijven
- banenbeurs weet ik niets van, is die er? Ondersteuning van een jobcoach zou ook kunnen.
- volgens de participatiewet is de gemeente rechtstreeks verantwoordelijk voor deelname aan de maatschappij dus participeren
- je moet ook zelf actief zijn
- logisch dat je je nuttig wilt voelen, pensioen of nog werkzaam dat maakt niet uit.

Samenvatting

Rol van gemeente, is dat wel zo? Gemeente is heel direct verantwoordelijk voor mensen in de bijstand (bijstandsniveau). Participatiebanen daarvan is ook gemeente verantwoordelijk. Gemeente moet werk stimuleren, ook daar waar ze niet verantwoordelijk voor is. Het blijkt dat geen werk slecht is. Relaties kunnen onder druk staan door het niet hebben van werk. Een mens heeft een dag invulling nodig. Het hebben van werk en inkomen is de basis die iedereen nodig heeft. Werk is daardoor meer dan alleen werk. Banenmarkt kan helpen maar dan wel bekendheid creëren.

Stelling 2:

Ik heb een drukke baan, maar mijn buurvrouw heeft hulp nodig en door haar te helpen word ik zelf ook blij.

Eens met opmerkingen

Onderbouwing/discussie

- beleid sociaal domein is óók ruimte creëren voor onderlinge hulp
- nuttig zijn is prettig, daar word je blij van. Soms wordt het een verplichting en dank drukt deze soort zorg te zwaar op iemand

- je kunt inderdaad heel blij worden van hulp aan anderen, mits je daarbij ook je eigen grenzen in acht kunt en mag houden
- veel mensen die willen helpen hebben vaak al een drukke baan en vrijwilligers werk
- op het punt van middelen kan de gemeente een rol spelen
- gevaar voor overbelasting ligt op de loer, grenzen aangeven is wel belangrijk.
- respijtzorg? Kent iedereen dat?
- logeerplekken creëren om mantelzorger te ontlasten
- een pool van ondersteuning voor de hulpvrager
- persoonlijk contact is vaak veel effectiever, er ontstaat dan meer verbinding
- willen we zelfstandig blijven wonen of willen we meer clusteren? Groepen bij elkaar en toch zelfstandig?
- problemen aanpakken wanneer ze ontstaan' maar moeten we niet toe naar problemen voorkomen?

Samenvatting

Veel mensen hebben hulp nodig, maar niet alleen door professionele hulp. Mantelzorg is vaak overbelast, gemeente kan hier ondersteunen door het stimuleren en faciliteren van vrijwilliger pools. Ook respijtzorg kan de mantelzorger ontlasten. De hulpvrager (mantelzorger) moet tijdig hulp vragen voordat zijn draagkracht overruled wordt door zijn draaglast. Er zijn ook platforms in Oosterhout die vrijwilligers koppelen aan hulpvragers. Platforms zijn niet overal in beeld er moet meer bekendheid komen. Budgetcoaches (Surplus) kunnen hulp bieden. Gemeente heeft de meeste hulpvragers in beeld (PGB, uitkeringen) en zou persoonlijke benadering moeten zoeken. Gemeente geeft richting aan en geeft advies/doorverwijzen. Thuisvester pakt dit goed op door persoonlijke gespreken te houden en zij houden vinger aan de pols.

Merkbaar is het verschil tussen de stad Oosterhout en de kerkdorpen. In het dorp weet men wie en waar hulp nodig is. In de stad wordt meer beroep op instanties gedaan. Persoonlijk contact is belangrijk, kleine vragen komen zo boven water, buurman kan met vervoer of klike helpen ed. Vraagangst? Kan de wijkmakelaar voor verbinding zorgen?

Stelling 3:

Salma is 18 jaar en schrijft zich nu al in bij Thuisvester, dan heeft ze misschien over 8 jaar een woning. De gemeente moet het bouwen voor lage inkomens verplichten bij projectontwikkelaars.

Eens: allen

Onderbouwing/discussie

- gevarieerd bouwen
- bouwvoorschriften zorgen voor dure, grote woningen. Dat gaat ten koste van de (sociale huur)woningtoename. Zolang er krapte is op de woningmarkt zouden we die regels moeten versoepelen en kleinere units accepteren. In Japan leven ze ook met plezier op 40 m2 in totaal. Vaak met een heel gezin.
- wonen is een basisvoorziening, waarvoor de gemeente inderdaad (mede) verantwoordelijk is. Dat betekent dat er voldoende aanbod moet zijn aan huur- en koopwoningen in de

- gemeente en wel voor iedere inkomenscategorie. Speculeren met woningen is een grote bedreiging, die alleen te bestrijden is door als gemeente een sterke regierol te pakken.
- verhuurdersheffing (door overheid opgelegd) voor wooncorporaties is een heel slechte maatregel geweest. Juist de wooncorporaties zorgden ervoor dat er kwalitatief goede woningen gebouwd werden voor mensen met lage inkomens.
  - gemeenten willen soms zelf zoveel verdienen aan bouwgrond, dat daarmee alleen nog maar dure woningen of alleen maar hoogbouw gebouwd kan worden.

Samenvatting

Wonen is een basisvoorziening voor iedereen en passend bij ieders portemonnee. De vrije markt heeft grip gekregen, Amsterdam als voorbeeld. De woningmarkt is totaal overspannen, utopie dat we dat kunnen oplossen. Door de verhuurheffing, ingesteld door de overheid, moeten woningbouwverenigingen woningen verkopen om budget te verkrijgen voor nieuwbouw.

Goedkoop bouwen is lastig, iedereen wil groter wonen maar kan dat wel.

Jongeren en ouderen willen/kunnen kleiner (gaan) wonen, mits er ook kleine betaalbare woningen zijn.

Goedkoop bouwen zal toch de huurprijs verhogen voor ouderen die jaren in een (relatief goedkoop – huur of koop - huis woonden en daarom niet gaan verhuizen.

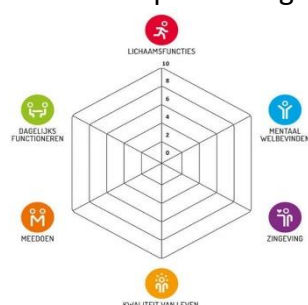
Gemeente moet bestaande visie verder ontwikkelen en druk op de overheid uitoefenen, moet bij gronduitgifte vinger in de pap hebben.

Evaluatie

Leuk en leerzaam om mee te doen en andere Oosterhouters te horen. Dat de adviesraad ook daadwerkelijk advies bij de bewoners ophaalt is zeer positief. Sessies gaan wel in vogelvlucht maar geeft wel een indruk. Binnen de diverse bijeenkomsten is wel een rode draad te herkennen. Dat is fijn omdat het dan ook breed gedeeld wordt.

Verzoek aan de gemeente. Pleidooi van een deelnemer richting gemeente. Maak het gemakkelijk om via de website van de gemeente meldingen door te geven. Voorbeeld: huisvuil overlast melden is nagenoeg niet te doen, de website moet gemakkelijker en toegankelijker worden.

NB: model positieve gezondheid (*)

Onderwerp	: focusgesprek ASD m.b.t. sociaal domein
Datum	: 11 februari 14.00 uur
Aanwezig	: 4 deelnemende inwoners + 1 lid ASD

Locatie: : activiteitscentrum de Slotjes Oosterhout.
Tijdens deze bijeenkomst is van alle vier de thema's één stelling behandeld.

Kennismaking:

De voorzitter stelt na een poos geduldig te wachten op 2 deelnemers voor om toch om ca 14.25 uur te beginnen.

Zij vraagt aan de deelnemers om zich voor te stellen:

Het Sociaal Domein:

- WMO= maatschappelijke ondersteuning
- Jeugdzorg
- Participatie = werk en inkomen.

De Adviesraad is wettelijk bepaald. Deze adviesraad geeft de gemeente gevraagd en onge-
vraagd advies.

In tegenstelling tot de digitale bijeenkomsten met één thema en meerdere stellingen heeft de Adviesraad voor deze fysieke bijeenkomst er voor gekozen om alle thema's te behandelen met voor elk thema één stelling.

Stelling:

Salma is 18 jaar en schrijft zich nu al in bij Thuisvester, dan heeft ze misschien over 8 jaar een woning. De gemeente moet het bouwen voor lage inkomens verplichten bij projectontwikkelaars.

1e persoon:

- Wachttijden moet prioriteit zijn om te verkorten.
- Vooral voor kleine beurs moet gebouwd worden.
- Bind jonge mensen aan de gemeente.

2e persoon:

- Hoe kan de Gemeente een projectontwikkelaar verplichten dergelijke woningen te realiseren??

3e persoon:

- Inschrijving bij Thuisvester te begrijpen.
- Voorzorgsmaatregelen treffen.
- Het bouwen voor lage inkomens is noodzakelijk. Zeker voor starters en noodsituaties.

Discussie en Samenvatting:

Een persoon vraagt met nadruk om na te gaan bij de Wethouders Piena of Willemse en hem te informeren of een gemeente projectontwikkelaars kan **verplichten op grond van wettelijke eisen** om te bouwen voor lage inkomens. Deze projectontwikkelaars hebben heel veel macht. Ook duurt vanwege de Burgerlijke Emancipatie jaren voordat een bouwproject tot

stand komt. Voorbeeld: de Keiweg, waar sommige huizen al 6 jaar dichtgetimmerd zijn, vanwege langlopende procedures etc. door slechts één enkel persoon. Afgevraagd wordt of politieke partijen zich niet in deze materie moeten gaan verdiepen. Immers deze situatie (niet doorkunnen met bouwen) is onhoudbaar.

Onduidelijk is wie de toewijzing van een huurwoning regel: Thuisvester of Klik voor Wonen? De ervaring is: dagelijks een appbericht van Klik voor Wonen om te reageren op een woning of appartement.

Conclusie:

De woningnood is groot, er staan 2100 woningzoekenden in Oosterhout ingeschreven. Dat los je niet op met inbouwprojecten. Zorg ervoor dat je ook jeugdige inwoners kan binden aan Oosterhout. Mogelijk, thans politiek item in de Raad, bouwen over de A 27.

Slotwoord:

De voorzitter bedankt iedereen voor haar of zijn inbreng. Vraagt of er nog interesse is om toe te treden tot een werkgroep bij de Adviesraad Sociaal Domein.

Het verslag zal door de voorzitter nog aan iedereen doorgemailed worden om eventuele aanvullingen of toevoegingen te maken.

Iedereen vond het leerzaam en een leuke ontspannen ontmoeting en wenst iedereen om dit tijdstip van ca 16.30 uur het allerbeste en hopelijk komt er nog op een reactie om toe te treden tot een werkgroep van de Adviesraad Sociaal Domein.

Bijlage 2: Verslagen Thema 2

Als we elkaar kennen wordt het makkelijker om elkaar te helpen

Onderwerp	: focusgesprek ASD mbt sociaal domein
Datum	: 25 januari 2021 (14.00)
Aanwezig	: 5 deelnemende inwoners + 2 leden ASD

Stelling 1

Iedereen in onze wijk kent de wijkmakelaar en de wijkmakelaar kent ons. Nu zorgt iedereen in onze wijk voor elkaar als dat nodig is en iedereen doet dat graag.

5 Personen zijn tegen deze stelling.

Onderbouwing/discussie

- kennen hem of haar niet bij naam en de functie van wijkmakelaar is een totaal onbekend verschijnsel. Staat ver af van de Oosterhoutse burger;
- niet iedereen kan goed uit de voeten met digitale vindplaatsen;
- hier ligt een taak voor de gemeente, want het is belangrijk dat men de wijkmakelaar weet te vinden;
- in weekblad Oosterhout werd eerder gesproken over 4 wijkmakelaars, inmiddels over 3.
- drie is te weinig om inwoners van Oosterhout met zijn kerkdorpen te leren kennen en voldoende aandacht te kunnen geven.
- delen van zijn of haar wijk zullen meer of minder aandacht vragen;
- belangrijk dat wijkmakelaar onafhankelijk is van de gemeente (zoals de vroegere opbouwwerker) om transparant te kunnen zijn zowel naar de burger als naar de gemeente;
- voorstel:
  - verdeel de wijk in kleinere eenheden
  - verdeel de expertise, anders gaan mensen shoppen met hun hulpvraag
  - kijk opnieuw naar de taken van de vroegere opbouwwerker
  - zorg voor mogelijkheden hem of haar tegen te komen zodat men hem of haar gemakkelijker aanspreekt. Ideeën: wandel door de wijk; maak connectie met mensen in de wijk
  - verzorg een kader in het weekblad Oosterhout met aandacht voor de functie van de wijkmakelaar, wie hij of zij is, hoe te bereiken, maak melding van de tijden van aanwezigheid; verzorg en bezorg een flyer met foto en verhaaltje van de wijkmakelaar in de wijk.
- of buurtbewoners elkaar helpen zal in verschillende wijken anders liggen;
- een mooi utopisch vergezicht en het is goed om de lat hoog te leggen, maar onderken ook het feit dat niet alles maakbaar is.
- elkaar allemaal kennen zal tegenvallen; soms (veelal vaker) kennen burens elkaar niet;
- de wijkmakelaar moet mensen verenigen;
- hij heeft een functie als intermediair

Samenvatting

De rol van de wijkmakelaar vraagt om meer bekendheid. Het aantal van drie is te weinig get op de grootte van de gemeente Oosterhout met zijn kerkdorpen. In het weekblad of met een flyer kan hier aandacht aan worden besteed

Stelling 2

De gemeente moet situaties creëren waarin inwoners elkaar de helpende hand bieden als dat nodig is.

5 Personen zijn tegen deze stelling

Onderbouwing/discussie

- de maatschappij is van nature niet zo helpend
- we moeten oppassen dat de gemeente alleen uit onmacht (financiën) alles probeert terug te leggen bij de inwoners;
- verwacht wordt van de ASD dat er tegengas komt richting de gemeente voor wat betreft verschuiving van hulp vanuit de gemeente naar de burgers bij het oplossen van problemen. Dit laat onverlet dat het particulier initiatief moet worden gerespecteerd. Belangrijk is dat de gemeente weet van het particulier initiatief en wat er te halen valt. Veelal is dit hulpaanbod gratis (voorbeeld: Poppys).
- de initiatieven moeten van de mensen zelf komen, de gemeente heeft hierin geen leidende -, wel een faciliterende rol;
- positieve verhalen hierover in de media kunnen een stimulans zijn voor initiatieven van andere wijkbewoners
- denk aan het herinrichten van de buurthuizen, waar mensen elkaar ontmoeten of het creëren van ontmoetingsplaatsen (voorbeeld: jeux de boules) en neem een voorbeeld aan de initiatieven die er zijn voor de jeugd, maar waak ervoor dat de gemeente leidend wordt in het initiëren, haar rol dient faciliterend te zijn;
- oudere alleenstaanden vinden elkaar eerder dan echtparen. Wanneer één van hen wegvalt is er vaak een drempel voor aansluiting. Hier ligt een taak voor Surplus en/of de huisarts. Of neem "automaatje" als voorbeeld voor het komen tot "gewoon maatje". De valkuil van mantelzorger ligt wel op de loer. Alert zijn dit te voorkomen, tenzij....;
- bij "Oosterhoutvoorelkaar" is sprake van vraag en aanbod. Van hieruit zie je wel aanwas komen richting andere vrijwilligersorganisaties.
- iemand helpen die je niet kent is moeilijk, belangrijk om op kleine schaal mensen te stimuleren elkaar te leren kennen;
- belangrijk dat het geen ambtelijke organisatie wordt;
- hulp durven vragen is niet altijd gemakkelijk; zelfs moeilijk voor sommige mensen die angst hebben de deksel op de neus te krijgen;

Samenvatting

De maatschappij is verhard. Het is goed dat er plaatselijke initiatieven ontstaan, die bekend zijn bij de gemeente en bekendheid krijgen via allerlei kanalen. De gemeente is hierin faciliterend en niet initiërend.

Dit kan mantelzorgers ontlasten, zeker als de drempel om hulp te vragen wordt verlaagd.

Stelling 3

Jannigje schenkt op vrijdagmorgen koffie in de gemeenschappelijke ruimte van haar flat en daardoor heeft ze al heel veel mensen ontmoet. De gemeente moet ervoor zorgen dat er in iedere buurt van Oosterhout zo'n plek is of komt, bv een school, een tehuis of een leegstaande woning.

5 Personen zijn voor de stelling.

Onderbouwing/discussie

- zo'n kleinschalige voorziening heeft een veel lagere drempel en is persoonlijker dan bijvoorbeeld een wijkgebouw, waar men veel anoniemer kan vertoeven en het doel van elkaar leren kennen (soms) wordt voorbij geschoten;
- er moet sprake zijn van openstelling voor iedereen;
- het risico dat een klein groepje de ruimte opeist en anderen buitensluit is niet ondenkbeeldig;
- er is al een aantal van dit soort plekken. Het kan goed werken maar het slagen ervan is en blijft afhankelijk van actieve buurtbewoners, die op een goede manier de rol van gastvrouw of -heer kunnen vervullen;
- sommige appartementsgebouwen zijn hiervoor slecht toegankelijk, zowel de binnen- als buitenruimte vraagt om aandacht en verbetering;
- het is aan de gemeente en Thuisvester dergelijke initiatieven te faciliteren;
- Surplus zou een cursus kunnen verzorgen voor gastheren of -vrouwen, waar zij leren een welkome sfeer te creëren;
- in een dergelijke setting kan men komen tot het halen en/of brengen van hulp;
- een dergelijk initiatief dat ontstaat vanuit inwoners vraagt om onvoorwaardelijkheid en geen eisen; het voeren van een eigen regie begint bij wederkerigheid;
- financieel (zowel voor gemeente als Thuisvester) is er mogelijk een struikelblok, maar een dergelijk initiatief kan voorkomen dat mensen een beroep doen op de duurste zorg.

Samenvatting

Het is een goed initiatief, waarbij de appartementsgebouwen vragen om een goede toegankelijkheid en laagdrempeligheid.

Hier ligt een taak voor de Gemeente en Thuisvester wat betreft het faciliteren en voor Surplus voor wat betreft het verzorgen van een cursusaanbod voor gastheren en - vrouwen.

Evaluatie

In dit digitale focus gesprek was sprake van een levendige discussie rondom de stellingen en de onderwerpen werden goed uitgediept.

Onderwerp	: focusgesprek ASD mbt sociaal domein
Datum	: 28 januari 2021 (19.30)
Onderwerp	: focusgesprek ASD mbt sociaal domein
Aanwezig	: 3 deelnemende inwoners + 2 leden ASD

Stelling 1

Iedereen in onze wijk kent de wijkmanager en de wijkmanager kent ons. Nu zorgt iedereen in onze wijk voor elkaar als dat nodig is en iedereen doet dat graag.

Onderbouwing/discussie

- De term wijkmakelaar / wijkmanager is niet bekend.
- Taak/functieomschrijving wordt opgehaald. Conclusie is dat deze persoon wel heel veel taken op zijn/haar bordje krijgt.
- Wijken zijn erg groot (rond 20.000 inwoners)
- Hoe te bereiken?
- Hoe krijgt deze de input van inwoners?
- Met wie is er een samenwerking? Wijkagent, buurtcentra?
- Niet inzichtelijk op website gemeente O'hout.
- Er is 1 voorbeeld dat de Wijkmanager contact heeft gezocht met scholen via mailbericht.
- 1 voorbeeld van zorg voor elkaar dat wordt geboden via buurtapp, zou meer uit te halen zijn.

Advies / tips

- Om meer wijk of buurtgericht te werken, is het beter om dit kleinschalig aan te pakken.
- Meer fysiek zichtbaar zijn in wijk /buurt, willen zij de ogen /oren zijn en meer een verbindende schakel kunnen zijn tussen inwoner en gemeente.
- Zorgen voor meer berichtgeving hierover in weekblad e.d. Wie zijn zij, wat doen zij, hoe te bereiken.

Samenvatting

Wijkmakelaar is onbekend en de taakomschrijving is zo groot dat het bijna niet haalbaar is Beter zichtbaar en kenbaar maken bij de inwoners. Het is een grote uitdaging, gezien de grootte van het gebied en aantal inwoners. Het mag geen bureautaak worden .

Stelling 2

De gemeente moet situaties creëren waarin inwoners elkaar de helpende hand bieden als dat nodig is.

Onderbouwing/discussie

- Zijn allen het mee eens.
- Roept wel vragen op zoals;
- Op welke manier krijg je een connectie met de inwoners?
- In samenwerking met wijkagent?
- In hoeverre zijn inwoners bekend met subsidies voor initiatieven?
- Het gaat ook om sociale contacten. Een groot deel van de inwoners is betrokken bij sportclubs, verenigingen, andere vormen (muziek, knutselen, schilderen)

- Mensen ook de vrijheid geven om in breder perspectief contacten te hebben , niet alleen in eigen buurt.
- Ook de vrijheid geven om nergens aan mee te hoeven doen.

Advies /tips

- Meer bekendheid geven dat er voor initiatieven subsidie aangevraagd kan worden en hiervoor ook tijdspad aangeven.
- Buurtmakelaars kunnen mogelijk hierin iets betekenen. Belangrijk dat zij onderling contact hebben om ideeën en ervaringen uit te wisselen.

Samenvatting

Stimuleren door gemeente is prima, hoe kleinschaliger, hoe beter.

Concrete activiteiten zijn lastig te geven. Voorbeelden die worden gegeven zijn;

- Buitenspeeldag
- Burendag
- Buurt BBQ

Stelling 3

Jannigje schenkt op vrijdagmorgen koffie in de koffiekamer van haar flat en daardoor heeft ze al heel veel mensen ontmoet. De gemeente moet ervoor zorgen dat er in iedere buurt van Oosterhout zo'n plek is of komt, bv een school, een tehuis of een leegstaande woning.

Onderbouwing/discussie

- Dit zou in samenwerking kunnen met wijkagent.
- Meer in buurten zelf, dan kom je al gauw bij een buurthuis of school uit. Deelnemers maken weinig of geen gebruik van buurthuis
- 1 voorbeeld van nieuwjaarsborrel in appartementengebouw. Opkomst was goed, veelal 50 plussers en weinig tot geen jongeren.

Samenvatting

- Valkuil is dat het een beperkt groepje wordt , leeftijd, zoeken elkaar toch op . leef
- Vaak blijft het bij een eenmalig iets. Heeft herhaling nodig en dit vraagt inzet van inwoners.
- O'hout is de laatste jaren gegroeid met veel verschillende culturen .
- Oosterhouters bij elkaar brengen is toch lastig..... Er zijn heel veel stappen voor nodig om tot een kleinschalig iets te komen.

Afsluiting;

Belangrijkste dingen zijn gezegd. Is er wel een makelaar nodig? Kleinschalig heeft de voorkeur en vooral fysiek zichtbaar zijn.

Van een wijkmakelaar wisten wij niets, wijken zijn te groot om waarschijnlijk effectief te kunnen werken. Voorkomen dat het een bureaufunctie gaat worden. Moeten mensen zijn die een verbindende rol spelen. Zorgen voor contacten met clubs, buurtwerkers, wijkagent enz . Gemeente moet dit alles wel faciliteren.

Evaluatie

Even wat opstartproblemen doordat niet iedereen ingelogd was. 1 person is gisteren aangehaakt, 1 heeft niet in kunnen loggen. Vragen we na.

De opstartproblemen werden niet als storend ervaren.

Leuk, iedere keer anders in verschillende groepen.

De stelling in de chat zetten werd als positief ervaren. Even kunnen nadenken over wat je wilt schrijven /zeggen.

Ook voor diegene voor wie het de 1^e keer was, aangename ervaring, complimenten voor de voorzitter.

Onderwerp	: focusgesprek ASD mbt sociaal domein
Datum	: 3 februari 2021 (19.30)
Onderwerp	: focusgesprek ASD mbt sociaal domein
Aanwezig	: 4 deelnemende inwoners + 2 leden ASD

Stelling 1

Iedereen in onze wijk kent de wijkmanager en de wijkmanager kent ons. Nu zorgt iedereen in onze wijk voor elkaar als dat nodig is en iedereen doet dat graag.

Onderbouwing / discussie

Eens;

Oneens; 4 personen

- Zou een ideale wereld zijn
- Mensen die hier hun hele leven wonen hebben contacten met elkaar
- Ik heb in onze wijk nog niemand ontmoet
- Wijkmakelaar is bij meeste inwoners onbekend. Bewoners zelf doen ook weinig moeite om de wijkmakelaar te leren kennen.
- Weten mensen waarvoor ze een makelaar kunnen inschakelen? Is het meer een kantoorbaan? Is hij ook een sociale wijkmakelaar?
- Wijkmakelaar is wel bekend bij leden van bewonersorganisaties.
- Schrijnende voorbeeld, ook ivm culturele mix.
- Netwerken zouden meer divers moeten zijn, mantelzorgers zijn nu ook al vaak boven 60 jaar of ouder.
- Er moet wel een hulpvraag komen/zijn voor je iets kunt doen.
- Incidenteel helpen is oké, structureel niet.
- Mensen zijn heel moeilijk te activeren in eigen wijk, "trekken aan een dood paard".

Tips;

- Gemeente zou meer bekendheid moeten geven en blijven geven over taken en werkzaamheden van de wijkmakelaar. Herhalingen in weekblad, website, FB.
- Evaluatie werkervaringen met wijkmakelaars. Hiervoor ook input van bewoners vragen.
- Meer buurtgericht denken (met buurtertegenwoordigers) dan zoals het nu is met veel te grote wijken

Samenvatting;

Mensen wonen in een sociaal isolement zonder dat iemand dat weet. Het netwerk van veel mensen is te klein, je moet een netwerk van omvang hebben. Mensen hebben geen behoefte aan kennissen. Mensen die hier al lang wonen kennen elkaar. Voor nieuwe mensen is het moeilijk om kennis te maken met anderen. Moeilijk om mensen te betrekken. Wijkmakelaar kent bijna niemand, de wijkmakelaar maakt geen sterke indruk. Willen mensen zich wel binden aan elkaar? Langdurige inzet van mensen is teveel gevraagd. Bijna niemand vraagt: Wat kan het wijkteam voor mij betekenen? Participatiemaatschappij, dus je moet het in je eigen netwerk zoeken. Als je echt hulp nodig hebt, dan moet je tijdig hulp vragen. Het zou goed zijn als in elke straat een vertegenwoordiger van de wijkraad woont. Dan is er een binding en netwerk. Wijkmakelaar moet handvaten geven om mensen met elkaar in contact te brengen.

Stelling 2

De gemeente moet situaties creëren waarin inwoners elkaar de helpende hand bieden als dat nodig is

Onderbouwing / discussie;

Eens; 3 personen

Oneens; 1 persoon, niet eens en niet oneens

- In samenwerking met wijkteam, Surplus e.d. Vooral betrokkenheid en voeling hebben met de wijk.
- Gemeente wil alles bij ons als inwoners neerleggen. Alles vrijwillig en kosteloos. Financieel voordeel gemeente.
- Betrokkenheid van de gemeente moet gewaarborgd blijven en randvoorwaarden creëren, ook financieel.
- Weten inwoners waar zij met hun vragen naar toe kunnen?
- Er wordt gewerkt naar 1 loket voor alle vragen bij de gemeente.
- Ook dit weer meer buurtgericht dan wijkgericht. Alles moet van 2 kanten komen. Gemeente EN ook van inwoners.

Tips;

- Inwoners ook zelf activeren door henzelf activiteiten- ideeën naar voren te laten brengen door bv in weekblad dit als vraag te stellen.
- In nieuw gemeentehuis een soort inloopplein maken.

samenvatting.;

Surplus en gemeente moeten ruimte bieden voor initiatieven. Het mag niet te dwingend zijn. Als de gemeente de ontmoetingen tussen mensen heeft georganiseerd, bestaat dan het risico dat de gemeente zich terugtrekt als inwoners het met elkaar regelen? Gemeente moet wel betrokken blijven. Vrijwilligers zijn bijna altijd ouder en willen zich niet permanent binden voor vrijwilligerswerk. Waar lopen mensen tegenaan en dat plaatsen in weekblad Oosterhout. initiatieven moeten van twee kanten komen. Gemeente moet ook een rol spelen. Gemeentehuis in Arendshof zou een sterke verbetering zijn en ook toegankelijker. In het gemeentehuis een inwonersplein maken als 'ontmoetingsruimte', dan is uitwisseling van vraag en aanbod wellicht mogelijk.

Stelling 3

Jannigje schenkt op vrijdagmorgen koffie in de koffiekamer van haar flat en daardoor heeft ze al heel veel mensen ontmoet. De gemeente moet ervoor zorgen dat er in iedere buurt van Oosterhout zo'n plek is of komt, bv een school, een tehuis of een leegstaande woning.

Onderbouwing / discussie;

Eens; 1 persoon

Oneens; 3 personen oneens

- Vanuit de buurt moet hieraan wel behoefte zijn, als deze er is heeft de gemeente de taak om deze activiteit mee te ondersteunen. Bv door huur te betalen voor een ruimte.
- Rol voor de wijkmakelaar, signaleren van behoefte, dit uitwerken en dan met bewoners en gemeente vorm geven.
- We missen nu een ruimte als buurtorganisatie om te vergaderen. Moeten nu steeds bij iemand thuis gebeuren.

- Slotjes is een wijk met 3 buurten, Buurthuis de Slotjes, maar ook Bunthoef zijn activiteitencentra die heel goed lopen en verschillende dingen organiseren. Het succes is mede afhankelijk van de buurt
- kartrekkers blijven nodig om mensen te activeren.

Tips;

- Gezamenlijke ruimtes in appartementengebouwen onderzoeken of die bv door gemeente gehuurd kunnen worden voor vergaderingen en andere activiteiten.
- Catharinadal is erg gastvrij, ook daar kun je ruimtes reserveren.
- Er staan al veel panden leeg, is daar iets in te organiseren?

Samenvatting

Versterk wijkgroepen of actieve straten. Doe dat waar behoefte aan is, lang niet alle wijken zijn geschikt om zo'n gemeenschappelijke ruimte te vullen en activiteiten te organiseren. Lang niet overal is een goed gevoel bij een gemeenschappelijke ruimte, maar in sommige wijken is daar wel zeker behoefte aan. Organiseer het dan daar wel.

Evaluatie;

Bijzonder dat er 3 deelnemers uit de Slotjes waren!!!!

Prettige manier om mee te denken. Er is nog van alles te ontwikkelen al is het maar voor een deel straat enz. maar ook voor jezelf en netwerk vergrotend.

Vond het interessant met mede Slotjes-buurt-teams. Geven aan dat inwoners meer inspraak mogen hebben.

Ik vond het leuk en hoop echt dat het handvatten krijgt om resultaat te zien.

Was een fijn en actief gesprek.

Onderwerp	: focusgesprek ASD mbt sociaal domein
Datum	: 3 februari 2021 (19.30)
Onderwerp	: focusgesprek ASD mbt sociaal domein
Aanwezig	: 4 deelnemende inwoners + 2 leden ASD

Stelling 1

Iedereen in onze wijk kent de wijkmakelaar en de wijkmakelaar kent ons. Nu zorgt iedereen in onze wijk voor elkaar als dat nodig is en iedereen doet dat graag.

Deelnemers zijn niet specifiek voor/tegen deze stelling.

Onderbouwing/discussie

- Wijkmakelaar niet goed bekend, sinds bekend op Facebook meer bekend.
- Mag meer bekendheid aan gegeven worden, anders zal hij/zij meer benaderd worden
- Moet wel bekend zijn bij burgers dat ze er zijn, anders kunnen zij in nood niet benaderd worden,
- Moet een pro-actief iemand zijn.
- Een flyer in de brievenbus of een vaste column in de Oosterhouder met de werkzaamheden die hij uitvoert, waardoor een soort van promotie ontstaat werkt in het voordeel
- De buurtmakelaar zou in de buurtapp moeten zitten en zou een eigen Facebookpagina (of ander sociaal medium) moeten hebben. Belangrijk voordeel hiervan is dat de wijkmakelaar laagdrempelig moet kunnen worden benaderd door bewoners uit de wijk
- Belangrijk is dat de wijkmakelaar in de gaten houdt wie in de wijk ondersteuning, hulp of zorg nodig heeft (signalen uit de wijk opvangen)
- 3 Buurtmakelaars wordt als er weinig ervaren, meerdere wijken en kerkdorp voor 1 persoon wordt belastend ervaren. Hierdoor zullen de wijkmakelaars voornamelijk reactief werken terwijl ze juist pro-actief moeten handelen
- In iedere wijk kunnen andere aandachtspunten spelen en is een specifieke aanpak nodig.
- Buurtmakelaar zou met ambtenaren de wijk in moeten
- Buurtmakelaars zich bij de Zomerschool oid (allerlei groepen) voor laten stellen

Samenvatting

Meer bekendheid is noodzakelijk en hier ligt een duidelijke taak voor de gemeente.

Stelling 2

De gemeente moet situaties creëren waarin inwoners elkaar de helpende hand bieden als dat nodig is.

4 Personen zijn voor deze stelling

Onderbouwing/discussie

- Gemeente pro actief zijn in bekendheid, situaties, vergunningen voor initiatieven zoals buurtfeest ed te organiseren waardoor mensen in de buurt elkaar beter leren kennen
- Aandachtspunt is dat mensen het vaak lastig vinden om hulp te vragen

- Situaties creëren om verloop in wijken/flats te voorkomen, mede door dit te onderzoeken, waardoor er meer cohesie ontstaat in de wijk
- Onderzoeken en stimuleren naar woonsituaties/initiatieven voor verschillende woonvormen waarbij jongere de oudere bewoners kunnen helpen, opnemen in de convenanten met woningcorporaties en andere verhuurders
- De (betrouwbare) verbindende partij zou in deze de wijkmakelaar kunnen zijn.
- Goede communicatie is ook hier een vereiste

Samenvatting

Het zou erg prettig zijn als deze situatie inderdaad gecreëerd zou worden, alhoewel dat altijd afhankelijk van de bewoners is.

Stelling 3

Jannigje schenkt op vrijdagmorgen koffie in de koffiekamer van haar flat en daardoor heeft ze al heel veel mensen ontmoet. De gemeente moet ervoor zorgen dat er in iedere buurt van Oosterhout zo'n plek is of komt, bijv. een school, tehuis of een leegstaande woning

4 Personen zijn voor de stelling.

Onderbouwing/discussie

- Zou een laagdrempelige kleinschalige voorziening zijn, waardoor mensen meer met elkaar in contact komen.
- Buurthuizen, 3 stuks, zijn te ver verspreid
- Gemeente cq wijkmakelaar zou initiatief kunnen nemen, niet alleen voor ouderen, maar ook jongere bewoners bij betrekken ivm continuïteit
- Initiatief Galvanitas is een compliment voor gemeente, ook hier kunnen contacten door ontstaan
- Betrek er eventueel de leegstand van het centrum in of prefab unit plaatsen
- Ook wordt de wijkmakelaar genoemd als initiatiefnemer die zijn oor te luister kan leggen bij bijv. speeltuintjes in de wijk. Dit kan door bijv door gedurende een bepaalde tijd een tuk-tuk koffie te schenken en de discussie aan te gaan.
- Neem de goede ideeën van andere steden over

Samenvatting

In het algemeen wordt positief over deze stelling gedacht en zou het een goede zaak zijn als er dergelijke initiatieven van de grond zouden komen.

Evaluatie

Deze digitale bijeenkomst en gesprek werd door de deelnemers als positief, leuk en erg interessant ervaren.

Het praten aan de hand van stellingen wordt erg positief ervaren en over het algemeen ook als heel prettig ervaren.

Ook hier vond men het een leuke, laagdrempelige manier om van gedachten te wisselen.

Vooraf omdat bij dit onderwerp de stem van de bewoners van Oosterhout gehoord wordt en er wordt gehoopt dat in het advies naar het gemeentebestuur hun mening mee wordt genomen.

Onderwerp	: focusgesprek ASD mbt sociaal domein
Datum	: 11 februari 2021 (14.00)
Onderwerp	: focusgesprek ASD mbt sociaal domein
Aanwezig	: 4 deelnemende inwoners + 2 leden ASD

Kennismaking:

De voorzitter stelt na een poos geduldig te wachten op 2 deelnemers voor om toch om ca 14.25 uur te beginnen.

Zij vraagt aan de deelnemers om zich voor te stellen:

Het Sociaal Domein:

- WMO= maatschappelijke ondersteuning
- Jeugdzorg
- Participatie = werk en inkomen.

De Adviesraad is wettelijk bepaald. Deze adviesraad geeft de gemeente gevraagd en onge-vraagd advies.

In tegenstelling tot de digitale bijeenkomsten met één thema en meerdere stellingen heeft de Adviesraad voor deze fysieke bijeenkomst er voor gekozen om alle thema's te behande-len met voor elk thema één stelling.

Thema 2:

Als we elkaar kennen wordt het makkelijker om elkaar te helpen

Stelling:

Jannigje schenkt iedere week koffie in de koffiekamer van haar flat en zo heeft ze al veel mensen uit de buurt ontmoet. De Gemeente moet ervoor zorgen dat er in iedere buurt van Oosterhout zo'n plek is of komt, bijv. een school, een tehuis of een leegstaande woning.

1^e persoon:

- Een buurtapp om mensen te mobiliseren.
- Zo'n initiatief van een persoon kan het verschil maken. Dat moet gestimuleerd wor-den.

2^e persoon:

- Ik denk dat de Gemeente hier wel iets voor voelt. Maar dat het initiatief gewoon van het particulier initiatief moet komen.
- Je hebt nu eenmaal sociaal ingestelde burgers.

3^e persoon:

- In Oudenhove is een speciale ontmoetingsruimte voor de flatbewoners.
- Ik weet echter niet of daar veel gebruik van wordt gemaakt.
- Voor eenzame mensen is dit wel een mooie oplossing.
- Goed idee voor andere flats.

Discussie en Samenvatting:

De ene persoon heeft een buurtapp, dat werkt goed. Maar een ander ziet wel eens bordjes van buurtcontrole/ buurtpreventie maar heeft nog nooit iets gemerkt! Er komen diverse voorbeelden oa van Oudenhove, Paulusveste en Thorbeckezicht. Sommige ontmoetings-ruimten zijn alleen voor die bewoners van de appartementen en zijn anderen niet welkom.

Stadhoudersveste loopt wel goed. Ook is er sprake van wisselvalligheid, soms houdt een goed lopende ontmoetingsruimte ineens op te bestaan. Is dat een oorzaak van gebrek aan vrijwilligers of is het een financiële kwestie? Toezicht op het geheel is ook belangrijk.

Conclusie:

Men vindt het een goed initiatief, maar het moet wel dicht in de buurt zijn, betaalbaar en ook handhaafbaar op langere termijn. De gemeente zou daar toezicht op uit kunnen oefenen.

Bijlage 3: Verslagen Thema 3

Voorkomen dat problemen ontstaan of groter en complexer worden, bijv. door gebruik te maken van vrij toegankelijke voorzieningen.

Datum	: 20 januari 2021 (14.00 uur)
Betreft:	Notulen Focusgroep Thema 3
Locatie:	digitaal
Aanwezig:	drie deelnemers + voorzitter en notuliste ASD

Stelling 1

De wijkmakelaar staat dicht bij de bewoners van de wijk en weet eerder waar problemen ontstaan. De wijkmakelaar vindt altijd een buurtbewoner die bereid is om in eigen omgeving iemand te helpen.

3 Personen zijn voor deze stelling.

Onderbouwing/discussie

- functie wijkmakelaar is onbekend, zo ook wie dat dan zou moeten zijn.
- het is belangrijk inwoners te informeren over de functie en de persoon van de wijkmakelaar
- evenals de burgemeester kan de wijkmakelaar wekelijks een column schrijven in de Oosterhouter over zijn ervaringen
- wijkmakelaar staat dicht bij de bewoners, hij weet snel waar er problemen ontstaan, hij heeft een verbindende rol; neemt initiatief en luistert naar initiatieven vanuit de wijk
- wijkmakelaar kent de mensen in de wijk, richt zich o.a. op mensen die de wijkbewoners iets te bieden hebben en vindt zo altijd een buurtbewoner die bereid is in de eigen omgeving iemand te helpen
- positief als hulpvrager en hulpverlener via de wijkmakelaar met elkaar in contact komen; mensen vinden elkaar op dit punt ook onderling; beide mogelijkheden kunnen naast elkaar bestaan
- wijkmakelaar kan het nooit alleen, hij heeft veel connecties en opereert met een open blik, oren en ogen, in de wijk.

Samenvatting

De rol van de wijkmakelaar kan een belangrijke zijn, mits hierover meer bekendheid ontstaat, en hij naar buiten tredend opereert.

Stelling 2

Via de gemeente kreeg ik een cursus hoe ik mijn hulpbehoevende buurman het beste kan helpen. Eigenlijk zou iedereen zo'n cursus moeten volgen om zo anderen te kunnen helpen.

3 Personen zijn tegen deze stelling

Onderbouwing/discussie

- dit schept verplichtingen/eisen die niet iedereen wil of kan waarmaken en maakt niet iedereen geschikt om anderen te helpen

- het schrikbeeld om door iemand geholpen te worden voor wie dit een sociale verplichting is is niet ondenkbaar
- te bevoogdend, hulpaanbod moet vrijblijvend zijn, bij een verplichtend karakter raak je mensen kwijt
- een open vraag om met z'n allen aan onze naasten te denken en voor hen zorgen is meer uitnodigend
- vanuit financieel oogpunt geen goed idee, het geld hiervoor kan door de gemeente beter besteed worden
- bij hulpverlening gericht op een specifieke situatie in de wijk (bijv. dementie; psychiatrische problematiek) kan een vrijblijvend cursusaanbod wel helpend zijn voor diegene die daar belangstelling voor heeft.

Samenvatting

Een verplichtend cursusaanbod vanuit de gemeente wordt niet ondersteund.

Wel wordt een vrijblijvend cursusaanbod vanuit de gemeente voor specifieke situaties in de wijk ondersteund.

Stelling 3

De gemeente moet duidelijk maken dat een ander helpen een sociale verplichting is.

3 Personen zijn tegen de stelling.

Onderbouwing/discussie

- een verplichting is niet fijn noch voor hulpgever noch voor hulpontvanger
beter is als er sprake is van wederkerigheid
- er bestaat al zoiets als "oostehoutvoorelkaar", waar hulpvrager en hulpgever gekoppeld worden, maar dit appel op hulp is eerder een morele verplichting dan een echte verplichting
- iemand direct aanspreken op zijn mogelijkheden iemand te helpen is kansrijker. De verbindende rol van de wijkmakelaar (die de mensen in de wijk goed kent) kan hierin helpend zijn.

Datum : 25 januari 2021 (19.30 uur)

Betreft: Notulen Focusgroep Thema 3

Locatie: digitaal

Aanwezig: zes deelnemers + voorzitter en notuliste van de ASD

Stelling 1

De wijkmakelaar staat dicht bij de bewoners van de wijk en weet eerder waar problemen ontstaan. De wijkmakelaar vindt altijd een buurtbewoner die bereid is om in eigen omgeving iemand te helpen.

6 Personen zijn voor deze stelling.

Onderbouwing/discussie

- Dorst hoort ook bij Oosterhout. Colour local is belangrijk. Het gaat vaak niet over de kerkdorpen.
- Alleen maar zin als je weet dat ie er voor langere tijd is. Niet na 2 jaar weer naar een volgende job. Continuïteit is belangrijk maar ook laagdrempeligheid.
- Als inwoners contact willen met een wijkmakelaar kunnen ze er ook zelf naar op zoek gaan. Maar dan moet je wel weten dat ie er is.
- Meer bekendheid aan geven.
- In Oosteind is de Pastorie eigenlijk de wijkmakelaar. In de andere kerkdorpen is dat waarschijnlijk ook zo. Maar in de wijken van Oosterhout is het de vraag of men weet dat zoiets bestaat.
- Hoe maak je dat bekend? Via social media, weekblad, flyer.
- Laat hem de oren en ogen van de wijk zijn.
- Wil en kun je wel iedereen bereiken?
- Bekendheid vergroten dan wordt de laagdrempeligheid beter. Wijkmakelaar zich bekend maken op de whatsapp groep.
- Wat weet de wijkmakelaar van ons? Weet de wijkmakelaar wel wanneer iemand hulp nodig heeft.
- Laat een wijkmakelaar eens info ophalen.

Samenvatting

Wijkmakelaar is redelijk onbekend. Heeft alleen zin als de wijkmakelaar voor langere tijd wordt ingezet. Bekend maken is heel belangrijk, via social media, flyers, weekblad en menselijk contact zoeken. Wat weet de wijkmakelaar van ons? Ga informatie ophalen in de buurt, ook buiten de werkuren.

Stelling 2

Via de gemeente kreeg ik een cursus hoe ik mijn hulpbehoevende buurman het beste kan helpen. Eigenlijk zou iedereen zo'n cursus moeten volgen om zo anderen te kunnen helpen.

6 Personen zijn tegen deze stelling.

Onderbouwing/discussie

- Altijd goed om mensen te motiveren.

- Maar als je zelf hulpbehoevend bent is het fijn als je hulp krijgt van iemand die oprecht geïnteresseerd is.
- Buurtcohesie is vele malen belangrijker. Signaleer gemeente! Probeer het op te lossen bij de buurt. Cursus is niet de oplossing, veel beter richten op het wij gevoel.
- Centraal persoon in een dorp komen mensen naar toe.
- Is altijd wel een groep die zich verborgen houdt.
- Inwoners geven het wel door aan elkaar.
- Ook al zal iedereen een cursus doen dan nog kan niet iedereen helpen. Het wij gevoel is veel belangrijker dan dat je een cursus krijgt.
- Het moet vanzelfsprekend zijn dat je elkaar wilt helpen.

Samenvatting

Verbindende rol in de wijk. Poging van de gemeente om geld te besparen. Egoïstische maatschappij, met een cursus wordt dat niet beter. Community gevoel is van groter belang dan dat iedereen een cursus kan volgen. Het moet eigenlijk van zelfsprekend zijn om elkaar te helpen. Het enthousiasmeren en meer bekendheid geven aan de wijkmakelaars hoeft geen geld te kosten. Alleen een (ambtelijke/ bestuurlijke) inspanning.

Stelling 3

De gemeente moet duidelijk maken dat een ander helpen een sociale verplichting is.

6 Personen zijn tegen de stelling.

Onderbouwing/discussie

- Ik zou de gemeente willen veranderen in eenieder.
- We moeten elkaar erop wijzen dat we behulpzaam moeten zijn. De gemeente moet misschien wel de laatste zijn om de inwoners erop te wijzen.
- De gemeente moet de sociale cohesie versterken.
- Je moet wel asociaal zijn om niet je burens of naasten te willen helpen.
- Maatschappij bepaalt wat een sociale verplichting is. Dat moet de gemeente niet willen kunnen veranderen.
- Gemeente moet het niet opleggen. De gemeente moet wel het gevoel aanwakken voor de saamhorigheid. Daar moeten ze het bij laten. Door bijvoorbeeld een campagne.
- Jongeren hebben heel vaak geen tijd. Dan komt het toch op de ouderen terecht. Hoe kunnen we jongeren stimuleren, enthousiasmeren in plaats van verplichten?

Samenvatting

Een ander helpen moet vanzelfsprekend zijn, niet verplicht gesteld worden. Je moet zelf wel erg asociaal zijn als je niemand wilt helpen. Gevoel van saamhorigheid door de gemeente stimuleren. Het is wel moeilijk om ook jongeren enthousiast te krijgen.

Datum : 1 februari 2021 (19.30 uur)

Betreft: Notulen Focusgroep Thema 3

Locatie: digitaal

Aanwezig: vijf deelnemers + voorzitter en notuliste van de ASD

Stelling 1: De wijkmakelaar staat dicht bij de bewoners van de wijk en weet eerder waar problemen ontstaan. De wijkmakelaar vindt altijd een buurtbewoner die bereid is om in eigen omgeving iemand te helpen.

Lastig om te bepalen wie er voor of tegen deze stelling was. De meningen waren enorm verdeeld, met name omdat het fenomeen wijkmakelaar vooral onbekend was.

Onderbouwing/ discussie

- Functie wijkmakelaar is onbekend.
- Wijkmakelaar is niet in beeld bij de bewoners van de buurten.
- Bewoners moeten wel in contact kunnen komen met de wijkmakelaar of de wijkmakelaar kennen. Zo wordt de drempel verlaagd.
- De vraag is wat te doen bij mensen die geen 'vraag' kunnen of durven te stellen.
- Wijkmakelaar blijkt onbekend te zijn, doordat hij **te** groots ingezet is, is er weinig direct contact met de burgers. Zo komt de wijkmakelaar dichterbij de burgers te staan en wordt hij of zij bekender en benaderbaar.
- Zoals een flyer rondsturen in de wijken.
- Makelaar raar woord in het Sociaal Domein.
- Als je echt hulp nodig hebt kom je vaak terecht in een web van ontzettend veel verschillende instanties of personen.
- Slechtste moment zijn de wijkmakelaars in het leven geroepen i.v.m. COVID-19
- Waar is diegene te vinden? (in dit geval de wijkmakelaar)
- Waarom iets nieuws verzinnen? Maak eerst even duidelijk wat de bestaande personen of **instellingen** aan het doen zijn.

Samenvatting

De wijkmakelaar moet bekend zijn bij de bewoners van de wijken, anders is de drempel té hoog om in contact te komen met de wijkmakelaar. Wanneer hij/zij meer bekend zal zijn bij de inwoners zouden er veel meer **vragen** komen vanuit de inwoners. Wijkmakelaar moet een netwerk opbouwen in de wijk met bijvoorbeeld de huisartsen, de scholen, de wijkagent zodat er zicht is op mensen met problemen, en zodra de inwoners met problemen in beeld zijn gebracht kan hier op worden ingespeeld.

Stelling 2: Via de gemeente kreeg ik een cursus hoe ik mijn hulpbehoevende buurman het beste kan helpen. Eigenlijk zou iedereen zo'n cursus moeten volgen om zo anderen te kunnen helpen.

Bij deze stelling is vrijwel iedereen tegen.

Onderbouwing/discussie

- Het moet geen verplichting zijn. Wel een goed initiatief.
- Naam cursus is wat zwaar, **introductie zou beter aanslaan.**
- Iedereen moet op vrijwillige basis een cursus willen volgen. Je moet mensen verleiden deel te nemen
- Samen bespreken wat voor de gemeente Oosterhout zou kunnen aanslaan.
- Prima om te doen op buurt/wijk – niveau, levert ook meteen nieuwe contacten op.

- Kosten moeten niet de insteek zijn, er moet altijd een gesprek gevoerd worden.
- Weinig begrip voor de cursus omdat dit toch wat apart is.
- Eerder een bijeenkomst.
- Op het verkeerde been gezet door de gemeente Oosterhout door de aparte benaming van de activiteiten of hulpvragen.
- Er moet helemaal geen cursus bijkomen, dit levert ook extra kosten op.
- De overheid heeft het duur gemaakt, het zou zogenaamd duur zijn.

Samenvatting

Bij deze stelling is duidelijk dat de cursus op vrijwillige basis moet zijn en niet dat iedereen gelijk de cursus moet volgen. Waarom moet er steeds iets nieuws bedacht worden? Probeer de middelen die je op dit moment hebt optimaal te benutten en de kwaliteit te verbeteren. Maak dat juist sterker, door iets erbij te verzinnen worden de andere middelen automatisch zwakker. Probeer ook de omgeving erbij te betrekken, een voorbeeld hiervan is bankjes op straat of bij de wijkspeluutjes te zetten om ontmoetingsplekken te creëren. De functie van bij elkaar brengen wordt door cursussen en door de wijkmakelaar geprojecteerd alsof dat daardoor mogelijk gemaakt wordt.

Stelling 3: De gemeente moet duidelijk maken dat een ander helpen een sociale verplichting is.

Iedereen is tegen deze stelling

Onderbouwing/discussie

- Het woord verplichting valt gelijk niet goed.
- Verplichting stoot af, we helpen elkaar.
- Het helpen moet vanuit de mensen komen, voorkom dat eerste hulp een dagtaak wordt.+
- Het moet absoluut niet verplicht worden, vrijwillig hulp bieden.
- Als die hulp te dwingend of te kwellend wordt, om ook nee te kunnen zeggen of de hulp overdragen aan iemand anders.
- Begin bijvoorbeeld al bij kinderen om voor ouderen een tekening te maken, zo leren zij dat het fijn is om voor anderen te helpen.
- Het moet de bereidheid van de mensen zijn.
- Faciliteer het spontaan iets organiseren in een buurt

Samenvatting

De gemeente moet absoluut niet een verplichting maken van het feit dat we anderen moeten helpen. Het moet oprecht vanuit de intrinsieke motivatie van de hulp biedende komen en niet dwingend over komen. Je weet nooit wanneer je zelf hulp nodig hebt. Leer jong al dat je voor elkaar moet zorgen en van elkaar kunt leren. De gemeente zal veel kunnen doen aan de faciliterende kant.

Datum : 1 februari 2021 (19.30 uur)

Betreft: Notulen Focusgroep Thema 3

Locatie: digitaal

Aanwezig: vijf deelnemers + voorzitter en notuliste van de ASD

Stelling 1:

De wijkmakelaar staat dicht bij de bewoners van de wijk en weet eerder waar problemen ontstaan. De wijkmakelaar vindt altijd een buurtbewoner die bereid is om in eigen omgeving iemand te helpen.

Onderbouwing / discussie

2 eens met de stelling, kennen deze niet.

3 weten niet wie de wijkmakelaar is en welke taken deze heeft in de wijk.

- Geen, of enige bekendheid met deze personen en zijn of haar taken.
- Als wij al moeten zoeken, hoe moeten hulpbehoevenden deze dan vinden?
- Zich meer zichtbaar maken in de wijk en bekendheid geven aan taak/functie.
- Waar kun je deze voor aanspreken en hoe te bereiken.
- Wijk is te groot voor 1 wijkmakelaar, denk aan achterstandswijken waar van alles speelt.
- Durven mensen te praten en/of iets te vertellen aan een 'vreemde' (wijkmakelaar)
- Wijkagent is ook niet zichtbaar in de wijken. (te druk met papierwerk waarschijnlijk)
- Problemen zijn vaak individueel, bij calamiteiten bel ik als eerste politie.
- Er wordt gevraagd naar de ervaringen in het werken met wijkagenten. Daar moeten wij het antwoord op schuldig blijven.
- Gemeente wil zo geld besparen. Problemen vroegtijdig signaleren zou bv bij schulden veel ellende kunnen voorkomen. Heeft nu meer aandacht en prioriteit.
- Samenwerking wordt gemist, er zijn teveel eilandjes die langs elkaar werken ipv samenwerken.

Tip;

- Wekelijkse column in Oosterhouder.
- Goed te vinden op website gemeente.

Samenvatting

Wijkmakelaar is een verkeerd gekozen naam. Is 3 makelaars wel genoeg voor heel Oosterhout? De wijken zijn veel te groot. Vindbaarheid van de wijkmakelaar is niet goed. Bij ouderen behoefte aan ondersteuning om mensen aan elkaar te koppelen. Als je op tijd bent dan worden problemen niet groter. Iedereen zit op zijn eigen eilandje en geen samenwerking mede door privacywet. Meervoudige problemen

Veel vraagschaamte bij mensen in de problemen. Wijkmakelaar moet goed rondkijken wat er gebeurt in een wijk. Sociale aspecten zijn misschien wel een groter probleem. Teams vormen om problemen op te lossen als er meervoudige problematiek is.

Stelling 2:

Via de gemeente kreeg ik een cursus hoe ik mijn hulpbehoevende buurman het beste kan helpen. Eigenlijk zou iedereen zo'n cursus moeten volgen om zo anderen te kunnen helpen.

Onderbouwing / discussie

1 keer eens

4 x oneens

- Hulpvragen kunnen heel divers zijn, zouden teveel cursussen worden en misschien ook wel weggegooid geld.
- Hulp bieden kun je niet afdwingen.
- Eigenlijk weten wij (als burgers) niet bij wie we aan moeten kloppen bij de gemeente
- Wil een cursus ook voor mijzelf doen, om erachter te komen bij wie ik moet aankloppen.
- Een van de deelnemers heeft ervaring met cursus mbt dementie. Dit is als heel positief ervaren, ook in latere situaties.
- Valkuil kan zijn dat je denkt alles te weten/ kunnen na zo'n cursus. Ook eigen grenzen kennen en professionals hun werk laten doen.
- Cursussen volgen is prima maar op eigen initiatief. Mag geen verplichting zijn.
- Er is ook een drempel om bv door te verwijzen of te melden. We leven in een steeds meer individualistische maatschappij. We willen niet zo snel inmenging van anderen. Gemeente wil dat mensen het met elkaar oplossen en dat lukt niet meer.
- Daarnaast is er ook een schroom/ schaamte om zelf aan de bel te trekken bij iemand.
- Een eigen groot netwerk is belangrijk in geval van.....maar er wordt ook aangegeven dat een neutraal netwerk soms makkelijker is om mee te praten dan met een netwerk in de "warme kring".

Tips;

- Meer aandacht voor alle bestaande netwerken die er al zijn in onze gemeente en waar je bij aan kunt kloppen. Die zijn er wel, maar je moet het wel weten.

Samenvatting

Zoveel verschillende problemen, dat is niet te vangen in cursussen. Verplichte cursus is geen oplossing en mensen willen zich niet laten verplichten. Mensen die een cursus gedaan hebben kunnen een heel verkeerd advies geven. Laat het advies over hulp over aan mensen die er verstand van hebben. In een cursus kan je niet alles leren. Alleen vrijwillig en niet verplicht. Iedereen is heel individueel. Mensen met grote problemen kunnen dat niet zelf oplossen. Het is voor iedereen belangrijk om een goed sociaal netwerk te hebben. Kijk ook wat tot je eigen verantwoordelijkheid behoort. Je kunt niet alles op het bordje van de gemeente schuiven. Door individualisering verandert de samenleving. Wijken veranderen in Oosterhout vooral Oosterheide en Slotjes midden.

Stelling 3:

De gemeente moet duidelijk maken dat een ander helpen een sociale verplichting is.

Onderbouwing / discussie

Allen oneens

- Anderen helpen is altijd goed, je moet er ook lol in hebben om het te doen.
- Hulp van anderen moet vrijwillig zijn, gedwongen hulp? Dan liever geen hulp.
- Moet geen verplichting vanuit de gemeente worden.
- Gedachten aan financieel gewin voor de gemeente blijven terugkomen.
- Een van de deelnemers benadrukt dat Oosterhout toch erg sociaal is tov andere gemeenten, het is in Oosterhout zo slecht nog niet!
- Niet iedereen vindt het leuk om anderen te helpen of kunnen het niet.
- Hulp geven is prima, maar dat hoeft niet persé in mijn eigen straat of buurt te zijn.
- Door veranderingen in wijken is bv taal ook een probleem geworden.

- Meer vereenzaming doordat ouderen 's avonds niet meer naar buiten durven.
- Verhuizen is lastig, gezien de woningmarkt en daarmee ook een stijgende huur die niet haalbaar en betaalbaar is voor iedereen.

Tip;

- Gemeente kan meer doen om bv "vraagschaamte" voor hulp te doorbreken door bv een neutraal filmpje te maken waardoor mensen wel een idee krijgen, ik ben niet de enige met problemen.

Samenvatting

Sociale verplichting om te helpen kan nooit de bedoeling zijn. Niet iedereen is in staat om te helpen. Mensen laten zich niet verplichten en het moet in mensen zitten om te helpen. Je moet het leuk vinden om te helpen. Gemeente krijgt het niet opgelost en heeft geen geld en nu moeten mensen het zelf maar oplossen. Mensen zijn wel blij als de hulp niet te dicht bij is. Hulp zoeken in je directe omgeving is misschien wel te confronterend. De gemeente moet duidelijk maken dat iemand met een probleem of zorgvraag niet de enige is die hulp vraagt. Zou heel verhelderend kunnen zijn en de vraagschaamte verminderen.

Bijlage 4: Verslagen Thema 4

Datum:	26-01-2021
Aanvang:	19.30 uur
Locatie:	digitaal
Aanwezig:	5 deelnemende inwoners – 2 leden ASD

THEMA 4

Verminderen van de druk op door de gemeente betaalde hulp en zorg.

Stelling 1:

Bij de 1^e signalen bij bv een huurachterstand schakelt de gemeente, in overleg met de bewoner, een budgetcoach in. Zo worden schulden voorkomen.

Eens: 3 personen

Oneens: 2 personen

Onderbouwing/discussie

- Hoe komt de gemeente erachter of mensen huurachterstand hebben. Wel bij Thuisvester maar bij particuliere verhuurders?
- Daarom ook andere organisaties betrekken bij mogelijke schulden en dan kan de gemeente een budgetcoach inschakelen.
- Denk ook aan andere problemen zoals ziektekosten, online bestellingen ed. Veel breder dan alleen de huur, ook andere schulden betrekken.
- Anoniem melden van schuldproblemen is een optie. Dan kan de omgeving een melding doen, vergelijkbaar met huishoudelijk geweld. Wel belangrijk om de signalen op te volgen en terug te koppelen aan de melder
- Huurachterstand hoeft niet per definitie te maken hebben met schulden. Kan ook veroorzaakt worden door onvrede met de verhuurder. Daarom niet te snel een budgetcoach instellen, eerst gaan praten en vragen wat er is. Oorzaak achterhalen en aanpakken
- Essentieel is dat laagdrempelig en zonder schaamte iemand terecht kan bij de gemeente of maatschappelijk werk zodat men voortijdig hulp kan vragen. Al voordat de problemen ontstaan. Dat werkt preventief
- Schulden ontstaan ook doordat mensen ziek zijn. Ziek zijn kost heel veel geld en kan je je zelfs je baan kosten. Huurachterstand komt mogelijk als eerste naar voren. Bij eigen huis duurt het langer voor het signaal komt.
- De gemeente moet mensen helpen die ziek zijn. Juist de hulp van de gemeente kan iemand helpen om weer terug te komen in de maatschappij. Daarom eerst achterhalen waarom een financieel probleem ontstaat.
- Onafhankelijke cliëntondersteuner kan mensen ondersteunen die hulp nodig hebben. Het is dan wel noodzaak dat dit anoniem blijft en niet bekend wordt bij de gemeente of andere organisaties. De bekendheid van de cliëntondersteuner bij een breder publiek moet worden vergroot
- Vroegtijdige signalering van schuldproblemen kan ook heel veel geld besparen, zowel bij de persoon met schulden als ook bij andere organisaties en de gemeente. Daarom vroeg signaleren is een goed idee. Opvolging van signalen moet wel goed geborgd zijn

Samenvatting

Vroeg signaleren van problematiek zoals betaalachterstanden, maar ook ziekte kan voorkomen dat iemand in de schulden komt. De gemeente is aan zet om hier faciliteiten voor te bieden en te zorgen dat een vakbekwame vrijwilliger de inwoner met schuldproblematiek adviseert. Het is ook een taak van de gemeente om organisaties zoals thuisvester, energieleveranciers, zorgverzekeraars of andere bedrijven te vragen mee te werken als betaalachterstanden ontstaan. Dit is preventief en kan grotere schulden te voorkomen. Op termijn kan dat de gemeente kosten besparen, maar het is zeker ook in het belang van de inwoner die het betreft.

Stelling 2

De gemeente mag niet bezuinigen op het sociaal domein. Ook als dat gevolgen heeft voor de andere en ook noodzakelijke taken van de gemeente.

Eens: 2 personen

Oneens: 2 personen

Onderbouwing/discussie

- Gemeente moet stoppen met zeggen dat de kosten voor de zorg omlaag moeten.
- Wanneer geld nodig is voor de zorg, dan moet de gemeente daar geld voor vinden.
- Overheid wil dat iedereen zo lang mogelijk blijft thuis wonen, dan heeft consequenties voor de kosten omdat mensen op oudere leeftijd wat kunnen mankeren en zorg nodig hebben.
- Wel een formule bedenken om een eigen bijdrage te vragen aan inwoners die hulp nodig hebben en het zelf kunnen betalen.
- Jongeren met werkende moeders, die weinig tijd hebben. Er wordt wel te makkelijk hulp gevraagd. Bv hulp bij het opvoeden. Gemeente moet goed navragen of de vragen wel gerechtvaardigd zijn.
- Gemeente moet commerciëler denken. Mogelijk is zelf hulpmiddelen inkopen wel goedkoper dan uitlenen via een dienstverlener. Bezuinigen kan ook door goedkoper inkopen zonder dat kwaliteit daaronder leidt. Zorg mag daar niet onder leiden.
- Niet bezuinigen, maar wel zorgen dat de hulp komt bij de mensen die de hulp het hardste nodig hebben. Dit is wel lastig om te bepalen voor de gemeente.
- Overheveling van andere kostenposten is nodig om de zorg in stand te houden. De hulp voor de mensen mag niet minder worden. Dan maar geld ergens anders zoeken.
- Thuiswerken van ambtenaren biedt een kans om kosten te bezuinigen bv op werkplekken. Ambtenarenwerkplekken laten vervallen kan ook kosten besparen.
- Gemeente mag wel bezuinigen op sociaal domein. Dat mag geen nadelige gevolgen hebben voor de gebruikers van de zorg. Kwaliteit mag er niet onder leiden in de zorg.
- Bezuinigen moet mogelijk zijn. Lastig dat gemeente aan het begin van het jaar niet kan inschatten wat het benodigde budget is. Wat dan als aan het eind van het jaar het budget op is? Voorkomen dat het budget halverwege het jaar "op" is door beter de verwachte vraag naar zorg en hulp te voorspellen en monitoren
- Efficiëntie in het gemeentelijk apparaat kan ook tot besparingen leiden. Dan gaat het niet ten koste van de zorg.

- Meer zorg neerleggen in de maatschappij en met mantelzorg kun je ook veel oplossen en dat hoeft niet altijd met gekwalificeerde krachten. Het wordt te duur, mantelzorg kan dan een 'goedkope' en goede oplossing zijn.
- Nadeel is dat de maatschappij teveel individualiseert en mensen te weinig omkijken naar elkaar.
- In de jeugdzorg zijn wachtlijsten. Het is belangrijk om jeugd zo snel mogelijk weer goed te laten functioneren. Ten behoeve van de jeugdzorg extra geld zoeken vanuit het budget voor volwassenen.
- Coronacrisis biedt kans om huisvestingskosten gemeente te verlagen door meer thuis te werken en minder kantoor werkplekken te bieden. Geen nieuw gemeentehuis bouwen maar bestaande leegstand oplossen (Arendshof). Mes snijdt dan aan meerdere kanten en zo komt er budget vrij voor het sociaal domein

Samenvatting

De gemeente zegt te gemakkelijk dat de zorg niet meer betaalbaar is. Dat de gemeente onvoldoende budget heeft, mag niet ten koste van de zorg voor inwoners hebben die zorg nodig hebben. Aan de andere kant is het ook gerechtvaardigd om goed te kijken of een zorgvraag echt gerechtvaardigd is. Daarnaast is het de vraag of de gemeente al goed gekeken heeft naar haar eigen functioneren. Mogelijk kan het efficiënter of kan de gemeente commerciëler denken zodat op die manier kosten worden bespaard. Ook minder werkplekken voor medewerkers en meer thuiswerken kan voor de gemeente kosten besparen die dan ten goede kan komen aan de zorg.

Stelling 3

Mantelzorg is een sociale verplichting want de gemeente kan de hulp en zorg niet meer betalen.

Eens: 2 personen

Oneens: 2 personen

Onderbouwing/discussie

Oneens, maar wel met een kanttekening.

- Mantelzorg kan zoveel tijd kosten dat men moet stoppen met werken. Oneindige vraag kan tot problemen leiden als mantelzorger.
- Zorgvraag neemt toe met de leeftijd, mensen in de werkzame leeftijd vinden heel moeilijk tijd om mantelzorg te bieden.
- Uit zichzelf helpen doet bijna niemand meer. Mantelzorgen is lastig voor mensen die werken. Is makkelijk te roepen maar kan het wel? Is het écht nodig, dan wel, anders niet.
- In een wijk een appgroep om een (hulp)vraag aan te stellen. Het zijn bijna altijd dezelfde die de vraag beantwoorden.
- Weinig betrokkenheid in de buurt, door individualisering. Het is ook zwaar voor mensen.
- Vooral mensen met een baan kunnen niet veel extra dingen doen voor de omgeving.
- Mensen moeten zichzelf moreel verplicht voelen om hulp te bieden aan anderen. Een verplichting opleggen werkt niet. Maar misschien is de vraag wel te groot.

- Als meer mensen helpen wordt de druk per persoon lager, maar vind je dat wel in de omgeving?
- Mantelzorgers moeten wel ondersteuning krijgen, bv door de gemeente. Ook om te voorkomen dat ze uitvallen. Respect is ook heel belangrijk en begeleiding nodig. Meer waardering, zowel financieel als niet-materieel. Geen ingewikkelde keukentafel gesprekken en minder bewijslast vragen
- Een loket voor de mantelzorgers kan al schelen om het makkelijker te maken. Is beschikbaar bij Surplus, zoals cursussen. Is dat wel bekend bij iedereen?
- Mantelzorg is heel intensief. Processen om hulp te vragen is heel lastig, vooral omdat mensen die hulp nodig hebben zichzelf overschatten en dan nog verder van huis zijn.

Samenvatting

Mantelzorg is in de huidige tijd niet meer vanzelfsprekend vanwege een druk leven, een baan, kinderen en hulpbehoevende ouders. De betrokkenheid met de directe omgeving neemt af, mede door het drukke leven.

Mantelzorg is essentieel en de gemeente moet mantelzorgers ondersteunen met respect, begeleiding, en eventueel cursussen. Is bij iedereen bekend wat de gemeente op dit gebied aanbiedt voor mantelzorgers?

Evaluatie

Stellingen kan er alleen maar voor zijn om het onderwerp te bespreken. Heel prettig om het verhaal te doen zonder onderbrekingen. Dit is de derde bijeenkomst, is erg leuk en veel verschillende visies gehoord en gezien. Veel nieuwe manieren gezien waarop je kunt kijken naar onderwerpen. Prettig om mee te praten. Prima om te doen.

Datum: 02-02-2021

Aanvang: 14.00 uur

Locatie: digitaal

Aanwezig: 4 deelnemende inwoners en 2 leden ASD

Stelling 1

Bij de eerste signalen van bijvoorbeeld een huurachterstand schakelt de gemeente, in overleg met de bewoner, een budgetcoach in. Zo worden schulden voorkomen,

4 Personen zijn voor deze stelling.

Onderbouwing/discussie

- het kan nooit kwaad mensen de helpende hand te bieden;
- de budgetcoach moet een integrale/brede blik hebben en snel worden ingeschakeld. Gelet op hoe het is gegaan bij de kindertoeslagaffaire, waarbij mensen met een minimale schuld hun schuldenlast zagen oplopen naar flink forse bedragen (omdat zij andere lasten niet meer konden betalen) is een drijfveer om snel in te grijpen en niet alleen te letten op geld, maar ook op de achterliggende problematiek (die ook kosten met zich mee kan brengen);
- mensen met schulden (ook zonder, maar daar hebben we het hier niet over) doen soms onverwachte dingen, waardoor ze op andere gebieden (politie bijv.) ook in de problemen komen;
- mensen zitten niet van de een op de andere dag in grote financiële problemen, daarom moet er op tijd geschakeld worden naar de juiste instantie(s) en daarbij moet de gemeente de voortouw nemen. Immers elke instantie heeft ook zijn eigen belangen. Voorbeeld: de diaconie nam schuld over en het gezin kon in een rustig vaarwater (zonder bijkomende kosten) aan hun schuldsanering werken. De gemeente heeft hier een belangrijke taak. Daar ligt de expertise en zo niet dan kunnen zij het elders halen.
- je kunt inzetten op mensen leren budgetteren; leren zuinig te zijn, mensen verwijzen naar bijv. de voedselbank;
- als de gemeente zorgt voor een integrale aanpak (en in deze de knoop doorhakt) dan zullen de kosten, die in het begin worden gemaakt, zich later terugverdienen;
- de zekerheid van hulp (door personen die een goed inzicht hebben in mensen) vanuit de gemeente moet blijven bestaan;
- er zijn nu allerlei particuliere initiatieven/beunhazen, die over de rug van de hulpvrager (veel) geld verdienen
- mensen met (dreigende) schulden betreft al 20% van de mensen. Je moet ze eerder zien te pakken en je daarbij bewust zijn van het feit dat slechts 1/3 van alle schulden worden gemeld;
- de gemeente moet een coördinerende en aansturende taak op zich nemen, maar kan het niet alleen en moet daarom samen met andere instanties zoeken naar oplossingen, waarbij één persoon functioneert als casemanager. Nu zit het als los zand aan elkaar en gebeurt er te weinig en niet snel genoeg;
- multiprobleem gezinnen, die met meerdere instanties te maken hebben, komen hier individueel niet uit, omdat er te weinig integraal gebeurt
- de gemeente kan indiceren voor wspan (wet schuldsanering natuurlijke personen);

- als we kijken naar de behandelde thema's binnen deze hele discussie rondom het sociaal domein dan moet je voor de aanpak van de problematiek feitelijk van stelling 4 via 3 en 2 naar 1

Samenvatting

Probleemsituaties moeten eerder en sneller worden onderkent en door de gemeente in zijn aansturende en coördinerende functie worden opgepakt. Voor wat betreft de instanties die betrokken zijn moeten de handen op elkaar met een casemanager die hier toezicht op houdt. Men is voor een integrale aanpak.

Stelling 2

De gemeente mag niet bezuinigen op het sociaal domein. Ook als dat gevolgen heeft voor de andere en ook noodzakelijke taken van de gemeente.

4 Personen zijn voor deze stelling

Onderbouwing/discussie

- als je hierop bezuinigt dan geef je het aan andere zaken dubbel en dik uit, zoals bijvoorbeeld aan de sociale voorzieningen, gezondheidsproblemen etc., die duurder zijn;
- 20% van de probleemgevallen kosten 80% van de middelen. Dus moet er snel worden ingegrepen bij nieuwe probleemgevallen om de kosten te beperken;
- de gemeente moet waken voor budgetoverschrijdingen;
- de gemeente moet blijven zoeken naar zaken waarmee andere sociale kosten kunnen worden ingeperkt, want er zijn mogelijkheden;
- iets aan de problemen doen is goed, maar je moet als gemeente ook een streep zetten door bepaalde zaken, omdat het niet ten koste mag gaan van andere ook belangrijke voorzieningen;
- het budget wordt per jaar vastgesteld. De gemeente moet er voor zorgen dat het budget voor het sociale domein op orde is. In die zin is snel ingrijpen belangrijk, want dat vermindert de kosten, nogmaals 20% van de problemen zorgt voor 80% van de kosten;
- er zijn ook genoeg mensen die materieel willen delen van hun overvloed, dat wordt gezien binnen de diaconie
- de gemeente moet komen met slimme ideeën,
  - * investeren in leergeld;
  - * bijv. het stimuleren van het kopen van een huis in plaats van huren (die onbetaalbaar worden):
- banen creëren;
  - *Thuisvester bouwgrond geven voor het bouwen van woningen met een lage huur;
- als je alle aspecten met elkaar verbindt en kijkt naar het brede scala van voorzieningen (wonen, werk, scholing, vervoer etc.) en er gebruik van maakt/er naar verwijst dan kom je een heel eind
- er ontstaat een tweedeling tussen mensen "die hebben" en "niet hebben" of de weg niet weten en mensen die spaarzaam hebben geleefd die zich afvragen waarom zou ik meebetalen voor mensen die niet spaarzaam hebben geleefd;
- dit spanningsveld hoeft niet te leiden tot het niet helpen van mensen, als de gemeente in staat is te helpen moet er worden geholpen.

Samenvatting

De inspanningskosten bij een snelle insteek bij probleemsituaties, waarbij samenwerking wordt gezocht, verdien je later terug, omdat geen beroep hoeft te worden gedaan op dure zorg. De gemeente dient hierin faciliterend te zijn en in te steken op een diversiteit van woonvormen .

Stelling 3

Mantelzorg is een sociale verplichting want de gemeente kan de hulp en zorg niet meer betalen.

4 Personen zijn tegen de stelling.

Onderbouwing/discussie

- de mantelzorg is teveel doorontwikkeld; kan ook anders georganiseerd worden, maar dat kan niet zonder dat de gemeente meehelpt;
- om mantelzorgers te ondersteunen is geprobeerd een telefooncirkel van de grond te krijgen, maar dit is niet gelukt; een mooi project in den lande is het samenwonen van jongeren/studenten met ouderen, waarbij de jongeren ouderen helpen en van beide kanten het leven wordt verrijkt, maar vrijwilligerswerk moet geen mantelzorg worden.
- de gemeente moet zorgen voor kleine wooneenheden, waar meer op elkaar kan worden gelet;
- die zijn er wel, maar veelal is dit een particulier initiatief;
- met name in de dorpen wordt in deze coronatijd gezien, dat men elkaar helpt. Dit loopt meestal via het dorpshuis
- het begrip mantelzorg is uitgevonden voor situaties waarin de familie acteert in geval dat nodig is. Dit is kostenbesparend
- mantelzorg en verplichting kunnen nooit samengaan;
- verplichting is wel erg verplicht, het moet ook haalbaar zijn de zorg te leveren;
- dan praat je over echte hulp bij een eerste zorgbehoefte, niet over gewone hulp (er zijn voor een ander), zoals bijvoorbeeld boodschappen doen, samen eten, samen koken etc;
- mantelzorg vraagt soms erg veel van mensen en niet iedereen is hier voor in de wieg gelegd;
- soms zie je ouderen opleven na een verhuizing naar een andere (aanleun)woning;
- er is sprake van een toegevoegde waarde (gezellig en sociaal) van een samenleving waar mogelijkheden zijn voor samenwoning van meerdere senioren in een grote groep; niet iedereen wil alleen wonen in een eengezinswoning en niet iedereen wil in een bejaardenhuis wonen, maar er moet wel een keuze zijn. Zodra er een keuze is zullen de kosten voor de gemeente dalen;
- andere woonvormen, waarin mensen een beroep kunnen doen op elkaar en/of mensen voldoening vinden in het helpen van elkaar of samen dingen kunnen doen, geven levensvreugde, meer dan er soms is in een eigen eengezinswoning, waar mensen kunnen vereenzamen. De bejaardenhuizen (de plek was veelal niet mooi, maar het systeem was goed) moeten terugkomen;
- echtparen hebben vaak hard gewerkt, na werk of verlies van partner valt er een gat en dan moeten zij de keus hebben naar een woongemeenschap te kunnen.

- ook kan gedacht worden aan meer aanleunwoningen;
- de samenleving is natuurlijk veranderd en er is sprake van meer levensverwachting, maar je moet de bovengenoemde mogelijkheden scheppen en mantelzorg zit daar dan automatisch bij in
- de saamhorigheid van de bewoners in de dorpen krijg je in Oosterhout niet voor elkaar, de vraag is waarom niet? Thuisvester zou bij het bouwen van woningen in de wijken rekening kunnen houden met het creëren van mogelijkheden om het tot stand komen van sociale verbindingen kansen te bieden;
- er zitten teveel mensen op hun “eigen eilandje” en een fors aantal mensen wil dat niet.

Samenvatting

Mantelzorg kan nooit een sociale verplichting zijn, maar een slimme aanpak binnen de verschillende aspecten van het leven (van wieg tot graf, te beginnen bij stelling 1 en van 2, en 3 toewerken naar 4 van deze discussie rondom het sociale domein) kan de gemeente en de gemeenschap helpen het leven en de kosten te verlichten.

Evaluatie

Dit digitale focus gesprek werd door de deelnemers positief “leuk, interessant ” ervaren. Men vond het een fijne en positieve discussie. Men sprak de complimenten uit over de wijze waarop de discussie is aangegaan. De vergader chat vond men een fijn hulpmiddel om kort en krachtig een eerste visie neer te zetten. Met deelname hieraan zet je ook elkaar aan het denken, aldus de deelnemers.

Datum : 2 februari 2021 (14.00)

Onderwerp : focusgesprek ASD mbt sociaal domein

Locatie : digitaal

Aanwezig : 4 deelnemende inwoners + 2 leden ASD

Thema 4

Verminderen van de druk op de door de gemeente betaalde hulp en zorg.

Stelling 1

Bij de 1^e signalen bij bv een huurachterstand schakelt de gemeente, in overleg met de bewoner, een budgetcoach in. Zo worden schulden voorkomen.

Onderbouwing / discussie

2 x eens

2x eens/oneens

- Als budgetcoach vrijwilliger is, mee eens
- Achtergrond van financiële problemen achterhalen om herhaling te voorkomen
- Eerst kijken wat er aan de hand is en waardoor het is ontstaan, dan pas budgetcoach.
- Onderzoeken of eigen netwerk kan helpen.
- Belangrijk dat de budgetcoach het niet overneemt en daarmee de zelfredzaamheid ondermijnt, beter de hulpvrager te helpen hoe het anders kan in de toekomst.
- Vroeg ingrijpen voorkomt waarschijnlijk het ontstaan van zwaardere, multiproblematiek.
- Melden bij neutrale instanties makkelijker dan bij bekenden of familie. (schaamte)
- Je kunt mensen niet dwingen om hulp te vragen, totdat de deurwaarder aan de deur staat.
- Bij het maken van afspraken, ook zorgen dat deze realistisch zijn.
- Vertrouwen winnen van de hulpvrager is belangrijk, daarna krijg je vaak de andere problemen te horen.
- Budgetcoach heeft als 1^e prioriteit, rust brengen en vanuit rust verder werken aan het oplossen van de problemen.
- Vanaf 2021 zijn de wijkteams anders gaan werken (integraal) dit om te voorkomen dat eventuele problematiek verder op gaat lopen. Hebben een bredere kijk en meer handelingsbevoegdheid.
- Bedrijven varen er wel bij en maken het ook gemakkelijk om schulden te maken. (Wehkamp, Otto, creditcard enz)

Tips

- Er zijn nog heel veel schijven waar het langs moet gaan. Deze bureaucratie onder de loep nemen en zonodig ook vereenvoudigen, wat uiteindelijk op de lange termijn voordeel oplevert.
- Bedrijven wijzen op maatschappelijke verantwoordelijkheid?

Samenvatting

Waarom een budgetcoach? Vraag schaamte, dit vraag je eerder aan de gemeente dan aan een bekende. Eerder ingrijpen en cursus geven om met geld om te gaan. Drempel om hulp te vragen is hoog. Schulden voorkomen zou snel moeten kunnen. Zelf oplossen

samen met de budgetcoach. Je leert er iets van en de volgende keer zelf het kunnen oplossen, zelfredzaamheid vergroten. Mensen in schulden hebben vaak meerdere problemen met grotere gevolgen dan alleen de schulden. Ook andere problemen signaleren door de budgetcoach. Snel reactie nemen is goed, maar dan ook snel handelen zodat de problemen snel opgelost worden. Gemeente Oosterhout wil werken in teams om sneller te reageren. Rust brengen is een goede eerste om andere problemen te voorkomen. Snel interventie is mogelijk om daar winst te halen.

Stelling 2

De gemeente mag niet bezuinigen op het sociaal domein. Ook als dat gevolgen heeft voor de andere en ook noodzakelijke taken van de gemeente.

Onderbouwing/ discussie

Eens en oneens

- Gemeente moet voorzichtig zijn met zaken weg saneren. Een leefbare omgeving met alle faciliteiten zijn ook belangrijk voor alle inwoners.
- Zijn inwoners bereid om meer belasting te betalen?
- Handen aan het bed houden is heel belangrijk
- Administratieve taken van oa sociaal wijkteam onderzoeken en wellicht vereenvoudigen.
- Kostenaspect, veel WMO-geld gaat bv naar huishoudelijke hulp. Wettelijk is vastgesteld dat iedereen evenveel betaald. Hier is op grote schaal gebruik van gemaakt ook door mensen die financieel beter bij kas zitten. Mensen met minder inkomen vragen het juist later aan, met name vanwege de vraagschaamte. Budgetten zijn dan vaak op bij de gemeente, waardoor de mensen die het nodig hebben geen hulp ontvangen.
- Zorgverzekeraars zijn nog onvoldoende bezig met geld te steken in preventie terwijl dit op de lange termijn ook geld kan opleveren.

Samenvatting

Wel voorzichtig want ook andere terreinen verdienen aandacht, niet alleen de zorg. Zorg is belangrijk, maar het risico ontstaat dat andere belangrijke dingen niet genoeg aandacht krijgen. In 2015 geld overgehouden doordat de complexe zorg veronachtzaamd is. Nu niet bezuinigen, maar goed nadenken over waar je geld aan uitgeeft. Voorziening als huishoudelijke hulp, toch meer een beroep doen op de eigen redzaamheid, maar hogere bijdrage vragen aan deze mensen. Aan de voorkant voorkomen dat zorgvraag ontstaat en meer aandacht en tijd besteden aan preventie ipv wachten tot men hulp nodig heeft. Gemeente moet anders kijken naar de budgetten en mogelijk maken van inkomenstoets. Budget is niet toereikend en hulpvraag wordt uitgesteld.

Stelling 3

Mantelzorg is een sociale verplichting want de gemeente kan de hulp en zorg niet meer betalen.

Onderbouwing / discussie

3 x Niet mee eens

1 tot op zekere hoogte mee eens

- Mag geen verplichting zijn
- Niet iedereen heeft zomaar een mantelzorger tot zijn beschikking
- Mantelzorgers zijn al vaak overbelast. Als alle mantelzorgers morgen omvallen is er een groot probleem.
- Als mantelzorg niet haalbaar is, zijn er vaak onderliggende problemen (familie/relatieproblemen, mensen die moeilijk in omgang zijn e.d)
- Van nature voelen mensen mantelzorgen als een morele plicht of verantwoordelijkheid
- Gemeente kan mantelzorgers wel ondersteunen bij overbelasting, denk aan respijtzorg, mantelzorgmakelaar.
- Mantelzorgers met elkaar in contact brengen. Er is al veel in Oosterhout. Kijk op de site van Surplus (cursussen en avonden voor mantelzorgers).
- Er worden nu ook gegevens gekoppeld, dit kan een onveilig gevoel geven en maakt de drempel naar de hulpvraag hoger ipv lager.
- Rode draad is, er is veel, maar het is niet bij elkaar gebracht waardoor je geen overzicht hebt wat er allemaal al is in Oosterhout

Tips;

- Oude gezinszorg weer in het leven roepen, staan dicht bij en kunnen meteen praktische hand- en spandiensten leveren en signalen oppikken en melden (i.o.m. cliënten).
- Informatie bij elkaar brengen van vraag en aanbod. Er zijn veel en mooie initiatieven in Oosterhout. Het is jammer als je dit niet weet en het toevallig hoort.

Samenvatting:

Niet iedereen heeft een kring om hulp te vragen, naast de vraagdrempel. Verplichting voelt niet fijn voor de hulpvrager, hulp is fijn op basis van vrijwilligheid van de aanbieder. Mantelzorgers zijn vaak overbelast. Extra zorg voor mantelzorgers, het kan heel zwaar zijn en de mantelzorgers ontlasten kan problemen voorkomen. Mantelzorg is niet vrijblijvend bij mensen die mantelzorger zijn.

Mantelzorgers met elkaar in contact brengen en zo de ondersteuning te bieden voor mantelzorgers. Sociale wijkteams zijn al geschikt om als deze tussenpersoon te zijn. Surplus biedt al cursussen om mantelzorgers te ondersteunen. Gezins hulp zou wel een goede optie zijn als ontlastend of ondersteunend voor de mantelzorger.

Evaluatie;

We gaan in vogelvlucht langs stellingen, waar je uren over kunt praten. Nu in breedte aangestipt wat er allemaal aan vast zit. WMO nota, gemeente wil toch sturen, wat er tussen mensen is, is niet maakbaar. Mensen zullen toch wel helpen op alle aspecten. Goed zoals wij het aanpakken om met burgers in gesprek te gaan. Mooi als burger mee te mogen praten. Gemeente is nu regelgever, uitvoerder en controleur, alles in eigen hand maakt risico groot. Interessant, oude en nieuwe gezichten. Steeds zelfde thema's komen terug. Creatieve ideeën komen naar boven. (Oude gezinszorg). Dit op wijkniveau vorm te geven met huisarts en school kan positief zijn en preventief werken.

Belangrijke stappen, van maken van beleid goed neer te zetten om vervolgens het uitvoeren van beleid goed neer te kunnen zetten.

Fijn om als burger mee genomen te worden, mee te kunnen praten en te worden gehoord. De adviesraad wordt zo meer zichtbaar en krijgen meer bekendheid.

Alles is al gezegd. Fijn om erbij te mogen zijn.

Datum: 08-02-2021

Aanvang: 19.30 uur

Locatie: digitaal

Aanwezig: 6deelnemende inwoners + 2 leden ASD

Stelling 1

Bij de eerste signalen van bijvoorbeeld een huurachterstand schakelt de gemeente, in overleg met de bewoner, een budgetcoach in. Zo worden schulden voorkomen.

In eerste instantie zijn 5 personen voor deze stelling en na de discussie zijn 6 personen voor de stelling.

Onderbouwing/discussie

- budgetcoach is een te zwaar middel om meteen in te zetten. Eerst moet er een persoonlijk gesprek komen, waarbij bepaald wordt of een budgetcoach helpend kan zijn. Voor een eerste gesprek met een huurder liever een casemanager inschakelen. Deze kan functioneren als tussenpersoon naar instanties. De nieuwe privacywet geeft instanties de ruimte betaalachterstanden te signaleren en deze door te geven aan de gemeente. Zodra organisaties merken dat er een betaalachterstand ontstaat moeten zij dat melden bij de gemeente. De wet op de privacy laat deze meldingen toe. Betaalachterstanden zijn vaak signalen voor schrijnende (gezins)toestanden. Meerdere signalen noodzaken een gesprek met een casemanager om te bezien of er andere problemen spelen. Bij schulden moet breed worden gekeken. De casemanager (voorafgaand aan de inzet van een budgetcoach) heeft hierin een belangrijke taak. Er moeten niet teveel verschillende mensen over de vloer komen. Als spin in het web kan hij/zij kijken naar dat wat nodig is. Snel handelen is goed, want voorkomen is beter dan genezen. Het is belangrijk dat men gemakkelijk kan binnenkomen. Daarom is een niet te strenge, maar vriendelijke houding belangrijk om een goede werkrelatie op te bouwen. Er zijn ook "eikels" van hulpverleners die je van het kastje naar de muur sturen. Dit voorkom je met een goede casemanager, omdat, als het goed is, de casemanager de persoon om wie het gaat kent en de menselijke maat hanteert;
- het is in eerste instantie niet de taak van de verhuurder om met de huurder hierover in gesprek te gaan;
- mensen trekken pas aan de bel bij schuldhelpverlening als de schuld veel te hoog opgelopen is en de problemen niet meer te overzien zijn;
- bij velen is onbekend dat de gemeente hier een taak heeft;
- kan men ook zelf hulp zoeken en waar kun je dan terecht of moet je wachten tot de casemanager of budgetcoach contact op neemt. Voorbeeld uit klantonderzoek: na een faillissement een schuldenlast, die alsmaar opliep; onduidelijk waar men terecht kon voor hulp; uiteindelijk hulp van een budgetcoach: conclusie "had ik dit maar eerder geweten dan was het zover niet gekomen. Men wacht te lang om hulp in te schakelen of weet niet de weg.

In Oosterhout is het heel moeilijk hierover informatie te vinden. Als er al informatie wordt gedeeld door de gemeente zie je door de bomen het bos niet meer.

Het idee wordt geopperd een info-plein te maken en één loket met verwijzing naar de organisaties. In Etten-Leur kent men de meedenkcoach. Deze denkt bij allerhande vragen mee, kent het voorliggende veld en de geïndiceerde zorg.

- Vanwege wetgeving zijn er ook schrijnende situaties: bijv. weduwe krijgt nieuwe partner; weduwe overlijdt; de nieuwe partner moet uit de huurwoning en duurder gaan huren waardoor schulden ontstaan. Live events kunnen aanleiding zijn voor een inkomensval als men de weg om hulp niet kent. Een vroege interventie kan dit voorkomen, maar men moet de hulpverlening wel weten te vinden.
- er zijn ook mensen met vraagangst/schaamte.
- laat de regie bij de mensen zelf.

Samenvatting

Heel belangrijk om achterstand in betalingen te voorkomen. Preventief werken loont. Misschien toch te snel om een budgetcoach in te stellen. Beter eerst in gesprek gaan en vragen wat er is. Dan pas zwaardere middelen in zetten. Zorg dat er niet teveel mensen over de vloer komen en partijen moeten goed samenwerken. Levensgebeurtenissen kunnen je in de schulden brengen. Vroege interventie is dan goed. Maar weet je het adres waar je moet zijn? Regie blijft bij de inwoner. Zoekplaatje vaak om de geschikte informatie te vinden. Kun je ook zelf hulp zoeken? Meedenkcoach kan meedenken als iemand een vraag heeft. Informatieplein in gemeentehuis.

Stelling 2

De gemeente mag niet bezuinigen op het sociaal domein. Ook als dat gevolgen heeft voor de andere en ook noodzakelijke taken van de gemeente.

6 Personen zijn tegen deze stelling

Onderbouwing/discussie

- de uitgaven moeten altijd tegen elkaar afgewogen worden. Sommige zorgkosten zijn enorm hoog. Eerder interveniëren is kostenbesparend. Investeer bijv. in een jongerenwerker. Een fulltime baan is even duur als een traject residentiële jeugdzorg;
  - de gemeente mag niet bezuinigen op het sociale domein. Ook als het gevolgen heeft voor andere noodzakelijke taken van de gemeente;
  - ja/nee; het is afhankelijk waarvoor wordt bezuinigd, sommige taken (zout strooien op dit moment) moeten niet in het geding komen; men moet prioriteiten stellen en de uitgaven tegen elkaar afwegen. Daarbij hoeft het sociale domein niet altijd de eerste prioriteit te zijn. Bij de zorg is nog een deel te halen. Bijv.: hergebruik van een traplift; mensen langer thuis laten wonen vraagt om aanpassing (gemeenschapsgeld) van hun woning, terwijl toch op een later moment verhuisd moet worden. Op tijd met mensen meedenken over een verhuizing kan kostenbesparend zijn, anders moeten verbouwingen/aanpassingen weer worden gesloopt. Maar waar leg je de grens? Iemand die van een woning verhuisd is naar een appartement heeft hierover heel veel klachten en trekt de conclusie dat het wonen in een huis praktischer was dan in het appartement. Het meedenken van de hulpverleners valt zwaar tegen.
- Ook bij de apotheek (waar veel medicijnen worden weggegooid) kan bezuinigd worden.

- De gemeente wordt overvallen door de kosten die zij op allerlei gebied moet maken, een eigen bijdrage is op zijn plaats. Pas de bijdrage voor huishoudelijke hulp aan naar draagkracht en hef de uniformiteit op. Bij het idee, dat men ergens recht op heeft, is men sneller geneigd tot een aanvraag. Een morele verantwoordelijkheid van inwoners, die bv de huishoudelijke hulp vragen, is op zijn plaats.
- Er wordt vastgesteld dat er verschil bestaat in toekenning van zorg vanuit de WMO: na het plegen van een telefoontje kreeg iemand voor een half jaar hulp (dus geen keukentafelgesprek). Beter is om na enkele weken te kijken wat nog nodig is en als gemeente - daar waar kan - de hulpverlening niet onnodig te verlengen. Kijk naar wat (nog) nodig is.
- kritisch blijven op de uitgaven, maar bezuinigen kan uiteindelijk leiden tot hogere kosten;
- er moet kritisch met belastinggeld worden omgegaan. Als je bij voorbaat al niet wil bezuinigen kunnen de kosten hoog oplopen. Er zijn situaties bekend waar voor één persoon 200.000 Euro besteed wordt aan zorg;
- er moet evenredig worden bezuinigd over alle domeinen waar de gemeente verantwoordelijk voor is;
- zo ja, dan moet onderzocht worden waarop eventueel bezuinigd kan worden binnen zowel het sociale domein als wel op de overige taken;
- Preventie is altijd goedkoper en uiteindelijk is het ook beter voor betrokkenen.
- het probleem bij preventie is, dat de gemeente een wettelijke taak heeft en binnen die taak heeft zij beleidsvrijheid. Bij een keuze wel of geen jongerenwerker aanstellen is de vraag "waarop gaat de gemeente bezuinigen" elk jaar weer spannend.

Samenvatting

Gemeente moet overwogen met het geld omgaan, als er niet genoeg geld is eerst kijken wat belangrijk is en dan pas nadenken over bezuinigen. Investeren in preventie op alle vlakken is beter. Op een heel belangrijke taak van de gemeente mag niet bezuinigd worden. Gemeente moet wel de belangrijke dingen blijven doen buiten de zorgkosten. Kosten besparen door zuinig om te gaan met bv huisaanpassingen. Verhuizing kan beter zijn dan een woningaanpassing. Huishoudelijke hulp heeft iedereen recht op, maar moet je daar dan ook gebruik van maken? Dat is een morele verantwoordelijkheid van de zorgvrager. Kostenbesparing is te realiseren door als gemeente kritisch te kijken wat mogelijk is. Preventie is heel belangrijk om kosten te voorkomen in gezinnen. Dat kan heel veel kosten besparen en is ook beter voor de zorgvrager. Veel taken van de gemeente zijn wettelijk, preventie is er daar een van. Daarbinnen is sprake van beleidsvrijheid.

Stelling 3

Mantelzorg is een sociale verplichting want de gemeente kan de hulp en zorg niet meer betalen.

6 Personen zijn tegen de stelling.

Onderbouwing/discussie

- soms ziet een mantelzorger zich niet als een mantelzorger, omdat hij/zij die de verzorging van de eigen partner of huisgenoot op zich heeft genomen zijn taak ziet als een vanzelfsprekendheid. Als iemand al mantelzorger is, moet je mantelzorg voor nog een ander niet verplichten;
- als je als vrijwilliger al je diensten aanbiedt bij een sportclub, dan kun je ook niet nog eens verplicht worden tot mantelzorg, dat is teveel gevraagd;

- er zijn al veel mensen (met een goede motivatie) als vrijwilliger actief. Een verplichting is dan discutabel;
  - opvallend is het verschil in hulpaanbod tijdens de eerste coronagolf en nu tijdens de tweede: eerste veel aanbod, weinig vraag, nu veel vraag weinig aanbod.
  - wat als je geen mantelzorger hebt of familie in de buurt? In deze coronatijd is het ook moeilijk om vrienden/kennissen te maken als je nieuw bent in een buurt en zeer verlegen zit om hulp; de ervaring leert: a. dat je ook bot kunt vangen bij organisaties, waarvan de medewerker geen kennis heeft van een wlz-uitkering; buiten dat je botte reacties krijgt; ook al wonen heel veel oudere mensen in een bepaalde wijk/straat/flat dan is mantelzorg niet vanzelfsprekend, want als je niet mobiel bent dan ontmoet je ook geen mensen, die jou en je behoefte aan zorg (kunnen) onderkennen. Het organiseren van een hulpteam om je heen is moeilijk in deze coronatijd, met name als je niet naar buiten kunt;
  - in sommige buurten zijn mensen, ondanks meerdere pogingen niet te bewegen tot contact met de ander
  - deze stelling is een heel negatieve insteek. Mantelzorgers vinden het vaak heel normaal om te zorgen voor hun naaste. Ze doen dat uit liefde, maar soms is daar ondersteuning bij nodig om het goed vol te kunnen houden. We moeten onze mantelzorgers koesteren;
  - je kunt mensen vragen naar elkaar om te kijken;
  - belangrijk is om als hulpvrager zelf de regie te houden voor wat betreft diegene die je wel of niet dichtbij wilt hebben;
  - de verplichting is discutabel. Er is veel verschil in soorten hulpvragen;
  - deze stelling is te kort door de bocht. Niet iedereen is altijd en gedurende een langere periode in staat om mantelzorg te doen;
  - opvallend is dat je veel ouderen en maar weinig jongeren in het vrijwilligerswerk ziet;
  - mensen die hulp nodig hebben kunnen vaak ook weer iets voor een ander betekenen; wederkerigheid. Daarom zou ingezet moeten worden op het maken van slimme verbindingen zoals bij Oosterhoutvoorelkaar;
  - men kan niemand verplichten mantelzorger te zijn. Dit gebeurt op vrijwillige basis. Dus zal de gemeente moeten zorgen voor zijn inwoners. Er moet wel goed worden gekeken naar wat iemand nog wel kan.
- Er zou een vergelijkingsonderzoek moeten worden gedaan naar de verschillende wijken van Oosterhout en hun populatie. In sommige is men heel hecht met elkaar en in sommige kent men elkaar niet of nauwelijks, ondanks dat door sommige bewoners hiertoe pogingen worden gedaan. De gemeente/de wijkmakelaar heeft hier een taak.
- In de Sterrenbuurt zijn kaartjes rondgegaan, waarop men kon aangeven of men hulp wilde of hulp wilde geven. Oosterhoutvoorelkaar heeft hierbij geholpen

Samenvatting

Mantelzorg, het is niet vanzelfsprekend om mensen om je heen te hebben. Mensen die al mantelzorgers mogen niet gevraagd worden om nog meer mantelzorg te doen. Niet opdringen, maar wel moeten we naar elkaar omkijken. Er zijn al heel veel mensen die vrijwilliger of mantelzorger zijn. Veel mantelzorgers zijn op leeftijd. Verplichten tot mantelzorg mag niet. Iemand die hulp nodig heeft kan op een andere manier ook wat betekenen. Mantelzorgen moet uit liefde of respect en op vrijwillige basis. Niet iedereen wil heel lang een verplichting aangaan jegens een ander.

De rode draad in alle discussiegroepen is: welke hulp is beschikbaar en hoe vindbaar is deze.

Evaluatie

Dit digitale focusgesprek werd door de deelnemers als interessant (om van verschillende mensen hun mening te horen) ervaren. De voorzitter kreeg een compliment voor de wijze waarop zij per stelling de discussie samenvatte.

Men vond het pittige stellingen. Als gesproken wordt over bezuinigingen en geld dan is de inhoud van de gesprekken navenant pittig.

Pratend vanuit je eigen situatie is het meedenken van anderen verhelderend, aanvullend en inspirerend.

Datum: 08-02-2021

Aanvang: 19.30 uur

Locatie: digitaal

Aanwezig: 7 deelnemende inwoners + 2 leden ASD

Stelling 1:

Bij de 1^e signalen bij bv een huurachterstand schakelt de gemeente, in overleg met de bewoner, een budgetcoach in. Zo worden schulden voorkomen

7 Personen zijn voor deze stelling.

Onderbouwing/discussie

- Dient altijd wel in goed overleg met persoon te geschieden
- Verder kijken dan alleen financiële hulp, kijk naar het gehele plaatje, kan effectiever zijn
- In overleg met de persoon kijken of er in omgeving een vrijwilliger anders dan de budgetcoach hulp kan bieden
- De door gemeente Oosterhout als proef uitgevoerde integrale hulp is een goede aanzet voor verminderen van de eventuele schulden
- Instanties zouden de schuld van een persoon over kunnen nemen zodat er zicht komt op het aflossen van de schuld
- Alle mensen die bij Voedselbank lopen zouden door gemeente gepolst moeten worden of er niet meer problemen zijn
- Huisarts zou ook hulp in kunnen roepen
- 20% van de mensen besteedt 80% van de beschikbare budgetten, hier zou vroegtijdige signalering verbetering in kunnen brengen
- Integriteit is ook belangrijk, professionele hulp een vereiste, een goede vertrouwensband met de persoon is dus heel belangrijk
- AVG zou wel eens een probleem kunnen zijn

Samenvatting

Vroegtijdig signaleren van eventuele schulden/problemen is nuttig, waardoor meer problemen kunnen worden voorkomen.

Het zou fijn zijn als er een adres bekend is waar een integraal aanspreekpunt is waardoor een integrale en multidisciplinaire hulp geboden kan worden.

Stelling 2

De gemeente mag niet bezuinigen op het sociaal domein. Ook als dat gevolgen heeft voor de andere en ook noodzakelijke taken van de gemeente

7 Personen zijn voor deze stelling

Onderbouwing/discussie

- Kritisch kijken naar de uitgaven, niet meteen op andere zaken bezuinigen. Denk ook aan preventie, organisatie en overhead.

- Investeren in Sociale elementen is belangrijk zoals bijv door wijkmakelaars, waardoor mensen elkaar beter leren kennen en daardoor bij problemen hulp kunnen bieden
- Professionals weten heel goed hoe de zorg geleverd kan/moet worden, de bureaucratie kost ook veel geld en dit geld kan beter in de zorg besteed kunnen worden
- Komt er geen vermenging met Wijkmakelaar en Sociaal Wijkteam? Wijkmakelaar zou/moet laagdrempelig werken en goed zichtbaar zijn waardoor vertrouwen opgebouwd kan worden.

Samenvatting

Er dient zorgvuldig en efficiënt gewerkt worden en er moet vertrouwen zijn in de zorgaanbieders, zodat deze niet te veel tijd (en daardoor geld) aan verantwoording kwijt zijn. De zichtbaarheid van de wijkmakelaar moet beter.

Stelling 3

Mantelzorg is een sociale verplichting want de gemeente kan de hulp en zorg niet meer betalen.

7 Personen zijn tegen de stelling.

Onderbouwing/discussie

- Overbelasting moet voorkomen worden, mantelzorgers moeten ondersteund worden en op de budgetten van oa welzijnswerk mag niet getornd worden
- De wijkcentra zijn belangrijk in de ondersteuning van de mantelzorgers
- Ook bij bewoners ligt een plicht om zich kenbaar te maken in de wijk zodat makkelijker contact gemaakt kan worden en hulp gevraagd kan worden
- Beter om te inspireren dan te verplichten, bij verplicht ontstaat weerstand
- Het opzetten van buurtnetwerken zou kunnen helpen om elkaar beter te leren kennen
- Op de website van de gemeente filmpjes plaatsen waarin bewoners uitleggen hoe zij de hulp die ze nodig hadden ook gekregen hebben

Samenvatting

Iedereen vindt mantelzorg belangrijk en goed, maar is zeker geen verplichting. Niet iedereen heeft een netwerk. We moeten oppassen voor overbelasting van de mantelzorger, denk na hoe dit te vermijden is, anders dreigt uitval. Zorg als gemeente dat je netwerken, zoals oa wijkcentra en/of buurtnetwerken, faciliteert.

Evaluatie

Door de tijdsdruk niet naar een evaluatie gevraagd.

Betreft: Notulen Focusgroep Thema 1-2-3 en 4 Fysieke bijeenkomst
Datum: **11-02-2021 / 14.00 uur**
Locatie: activiteitencentrum de Slotjes Oosterhout.
Aanwezig: 3 deelnemende inwoners + 2 leden ASD. 2 afwezig zonder afzegging.

Kennismaking:

De voorzitter stelt na een poos geduldig te wachten op 2 deelnemers voor om toch om ca 14.25 uur te beginnen.

Zij vraagt aan de deelnemers om zich voor te stellen:

Het Sociaal Domein:

- WMO= maatschappelijke ondersteuning
- Jeugdzorg
- Participatie = werk en inkomen.

De Adviesraad is wettelijk bepaald. Deze adviesraad geeft de gemeente gevraagd en onge-vraagd advies.

In tegenstelling tot de digitale bijeenkomsten met één thema en meerdere stellingen heeft de Adviesraad voor deze fysieke bijeenkomst er voor gekozen om alle thema's te behan-delen met voor elk thema één stelling.

Thema 4:

Verminderen van de druk op de door de Gemeente betaalde hulp en zorg.

Stelling:

De gemeente mag niet bezuinigen op het sociaal domein. Ook als dat gevolgen heeft voor andere en ook noodzakelijke taken van de gemeente.

1e persoon:

- Er wordt misbruik gemaakt van de WMO. Er zouden meer inspecties moeten worden gedaan.
- Mensen die terecht een aanvraag doen worden vaak afgewezen.

2^e persoon:

- Helemaal mee eens.
- Alleen lopen de financiën uit de hand.
- Blijft het nog wel betaalbaar??

3^e persoon:

- Mee eens, niet bezuinigen op het Sociaal Domein als dit van essentieel belang is voor de bewoners.
- De nadelen van niet doen kunnen groot zijn, maar zorgvuldige onderzoeken vooraf is noodzakelijk.

Discussie en Samenvatting:

Niet iedereen op de hoogte van de wettelijke bijdrage WMO van slechts € 19,-- per maand, hetgeen door sommigen toch merkwaardig wordt gevonden. Sommige mensen, die het financieel niet nodig hebben, worden gestimuleerd tot aanvragen van huishoudelijke hulp via de WMO, waar zij eerder gebruik maakten van particuliere hulp. Er zijn ook mensen die te ijdel zijn en ondanks dat zij mogelijk recht hebben op hulp via de WMO toch een particuliere hulp hebben. Misbruik en oneigenlijk gebruik moet worden voorkomen. Dit geldt ook voor de toekenning van PGB,s. De toeslagenaffaire wordt als voorbeeld genoemd.

Ook is er veel bezuinigd op talloze zaken denk o.a. aan de gezinsverzorgsters. Daar waar vroeger een gezinsverzorgster de taak van een moeder (bij ziekenhuisopname of anderszins) overnam, moet vanwege het wegbezuinigen van de gezinszorg e.e.a. anders geregeld worden. Door deze wegbezuiniging zijn

- a. andere opties (kinderopvang of anderszins) mogelijk duurder;
- b. de werkgelegenheid binnen de gezinszorg gaf diegene die daar voor kozen veel voldoening;
- c. geen gesleep met kinderen, want zij bleven thuis;
- etc.

Conclusie:

Er mag beslist niet bezuinigd worden op het Sociaal Domein. Maar men denkt dat door controles en beter toezicht de budgetten minder exorbitant zullen stijgen.

Slotwoord:

De voorzitter bedankt iedereen voor haar of zijn inbreng. Vraagt of er nog interesse is om toe te treden tot een werkgroep bij de Adviesraad Sociaal Domein.

Het verslag zal door de voorzitter nog aan iedereen doorgemailed worden om eventuele aanvullingen of toevoegingen te maken.

Iedereen vond het leerzaam en een leuke ontspannen ontmoeting en wenst iedereen om dit tijdstip van ca 16.30 uur het allerbeste en hopelijk komt er nog op een reactie om toe te treden tot een werkgroep van de Adviesraad Sociaal Domein.

Oosterhout, 11 februari 2021